

EUROOPAN KOMISSIO
EUROOPAN PETOSTENTORJUNTAVIRASTO (OLAF)

Operatiivinen ja politiikan tuki
Petostentorjunta ja tiedustelu

Bryssel,
OLAF/C2/JK/MN/LM/AB

ANONYMISOITUJEN TAPAUSTEN KOKOELMA

RAKENTEELLISET TOIMET

14.1.2011

Komission tiedonannossa ”Operatiivisiin tuloksiin perustuva petostentorjunta: dynaaminen lähestymistapa petosten ennaltaehkäisyyn”¹ hyödynnetään OLAFin operatiivista kokemusta ja levitetään petosten ennaltaehkäisemismenetelmiä komission muiden osastojen ja jäsenvaltioiden käyttöön. Kyseisen tiedonannon pohjalta OLAF levittää erityisiä petosten ennaltaehkäisemistuotteita, joihin myös anonymisoitujen tapausten kokoelma kuuluu.

Olen iloinen voidessani esitellä rakenteellisiin toimiin liittyvien yleisten tapausten ensimmäisen kokoelman.

Kokoelmassa analysoidaan järjestelmällisesti OLAFin viimeksi kuluneina seitsemänä vuotena rakenteellisten toimien alalla toteuttaman operatiivisen toiminnan tuloksia, mikä osaltaan edistää Euroopan komission petostentorjuntastrategian toteuttamista. Kokoelman tarkoituksena on lisätä petosten tuntemusta ja tukea niiden ennaltaehkäisemistä lainsäädäntöehdotuksissa. Lisäksi kokoelmassa esitetään yhteenveto OLAFin tiedustelutoiminnan tuloksista, jotka perustuvat useiden lähteiden analyysiin, kuten rakenteellisia toimia koskevien jäsenvaltioiden ilmoitusten analyysiin.

Komissio laatii parhaillaan myös yleistä petostentorjuntastrategiaa, jolla voitaisiin paremmin vastata petoksista aiheutuviin riskeihin ja joka vastaisi Lissabonin sopimuksen tuomia muutoksia ja auttaisi saavuttamaan EU:n toimielinten tavoitteet. Parhaillaan laadittavassa komission petostentorjuntastrategiassa keskitytään petostentorjuntaan sekä onnistuneessa petostentorjunnassa tarvittavan kokonaisvaltaisen lähestymistavan muihin puoliin. Strategia sisältää toimintasuunnitelman operatiivisine toimenpiteineen. Tämä kokoelma on käytännön työväline, jolla jäsenvaltioita ja komission yksiköitä autetaan tunnistamaan petoksiin liittyvät toimintatavat ja varoitusmerkit.

Kokoelma asetetaan kaikkien asiaan liittyvien sidosryhmien – komission osastojen ja jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten – käyttöön.

Mielestäni on erittäin tärkeää, että hallinto- ja tarkastusviranomaisia valistetaan petosten mahdollisuudesta. Se on tärkeää myös komission yksiköille, jotka vastaavat rakenteellisten toimien yhteisestä hallinnosta. Lisäämällä valistusta tuetaan pyrkimyksiä havaita ja vähentää petoksia ja näin ollen suojella paremmin veronmaksajien rahoja.

Algirdas Šemeta

Verotus- ja tulliliittoasioista sekä tilintarkastus- ja petostentorjunta-asioista vastaava komission jäsen

---

¹ KOM(2007) 806.

OLAFin äskettäin nimitettynä pääjohtajana olen iloinen saamastani tilaisuudesta esitellä tämän yleisten tapausten kokoelman.

OLAFilla on ainutlaatuinen tehtäväkenttä, jossa yhdistyvät operatiiviset toimet ja petostentorjuntapolitiikka.

Tutkijamme suorittavat hallinnollista tutkintatoimia jäsenvaltioissa ja niiden ulkopuolella. Petostentorjunnasta vastaava henkilöstömme ottaa oppia OLAFin operatiivisesta kokemuksesta. Tätä kokemusta välitetään myös kumppaneillemme monin käytännön välinein, kuten tämän kokoelman avulla.

Jäsenvaltiot raportoivat komissiolle rakenteellisissa toimissa havaituista sääntöjenvastaisuuksista, ja OLAF käsittelee ja analysoi nämä tiedot. Näiden analyysien ja OLAFin oman operatiivisen kokemuksen yhdistelmä tuottaa arvokasta tietoa, jonka avulla EU:n varojen hallinnasta vastaavat viranomaiset voivat ehkäistä ja havaita petoksia.

Petostentorjunta on olennaisen tärkeää EU:n taloudellisten etujen suojaamiseksi tehokkaasti. Petostentorjunta ja tutkintatoimet täydentävät toisiaan. Vilpillisiä toimia koskevien epäilyjen tutkinta toimii pelotteena petoksen tekijöille. Vähentämällä petoksen tekijöiden tilaisuuksia tehdä petoksia voidaan kaikkein kustannustehokkaimmalla tavalla pienentää petoksista yhteiskunnalle aiheutuvia vaikutuksia.

Olen vakuuttunut siitä, että tämä kokoelma tuo lisäarvoa, jonka avulla petosten torjuntaa ja havaitsemista voidaan tehostaa osana komission yleistä petostentorjuntastrategiaa. OLAF toimii proaktiivisesti ja tarjoaa petosten torjunnassa, havaitsemisessa ja tutkinnassa saamaansa kokemusta komission muille yksiköille ja jäsenvaltioille.

Kehotan kaikkia yksiköitä hyödyntämään tätä kokoelmaa ja välittämään OLAFille ajatuksiaan ja kokemuksiaan, jotta pystymme yhdessä tehostamaan petostentorjuntaa.

Giovanni Kessler

OLAFin pääjohtaja

Sisällysluettelo

1.	JOHDANTO	5
2.	KOKOELMAN TAVOITE.....	5
3.	ALAKOHTAINEN ARVIO	6
	A. Tilastoanalyysi jäsenvaltioiden ilmoittamista sääntöjenvastaisuuksista ja petosepäilyistä – SEUT-sopimuksen 325 artiklan mukainen vuosikertomus.....	7
	B. Tiedusteluhankkeiden tuloksia.....	9
	C. OLAFin operatiivisen toiminnan tuloksia	10
4.	KOKOELMAN RAKENNE	11
5.	ANONYMISOITUJEN TAPAUSTEN KOKOELMA	14
	1.1. Ryhmä ”Väriien tietojen antaminen – Väärät tai väärennetyt asiakirjat tai tositteiden puuttuminen”	16
	1.2. Ryhmä ”Päällekkäisrahoitus”	38
	1.3. Eturistiriita.....	41
	1.4. Julkisia hankintoja koskevien sääntöjen rikkominen	48
	1.5. Toimea ei toteutettu tai saatettu päätökseen tai toteutettu sääntöjen mukaisesti	55
	1.6. Yhteisrahoitusjärjestelmään kohdistuvat rikkomiset	65

1. JOHDANTO

SEUT-sopimuksen 325 artiklan 4 kohdassa määrätään toimenpiteiden toteuttamisesta unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi petolliselta menettelyltä ja tällaisen menettelyn torjumiseksi tarkoituksena tehokkaan ja yhtäläisen suojelun tarjoaminen jäsenvaltioissa.

Asetuksen (EY) N:o 1073/1999¹ mukaan OLAFin tehtävänä on suorittaa tutkimuksia ja osallistua Euroopan komission petostentorjuntapolitiikan suunnitteluun (asetuksen (EY) N:o 1073/1999² 1 artiklan 2 kohta).

Edellä esitetty huomioon ottaen komission tiedonannossa ”Operatiivisiin tuloksiin perustuva petostentorjunta: dynaaminen lähestymistapa petosten ennaltaehkäisyyn”³ luodaan ennaltaehkäisymenetelmä, joka perustuu lähinnä OLAFin operatiiviseen ja tiedustelutoimintaan.

Tutkimustoiminnasta ja tiedusteluanalyyseistä saatujen kokemusten hyödyntäminen ja opitun välittäminen komission muille osastoille ja tarpeen mukaan EU:n toimielimille ja jäsenvaltioille muodostavat komission petostentorjuntapolitiikan perustan.

Tämä anonymisoitujen tapausten kokoelma kattaa rakenteelliset toimet, ja se on osa yhteistä petostentorjuntastrategiaa⁴.

2. KOKOELMAN TAVOITE

Tämän kokoelman tarkoituksena on eritellä, mitä opittiin OLAFin tutkimus- ja tiedustelukokemuksista paikan päällä, ja välittää opetukset asiaa hoitaville Euroopan unionin yksiköille ja jäsenvaltioille petoksia koskevan tietoisuuden lisäämiseksi ja koheesio politiikkaa koskevan lainsäädännön, hallinnollisten menettelyjen ja täytäntöönpanojärjestelmän heikkouksien ja haavoittuvuuksien tunnistamiseksi.

OLAFissa vallitsevan käsityksen mukaan tärkeimpien toimintatapojen tunteminen ja täytäntöönpanojärjestelmien heikkouksien tiedostaminen auttaa komissiota ja jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia kohdistamaan paremmin tarkastustoimintaansa ja varmistamaan tehokkaamman suojan petoksia ja sääntöjenvastaisuuksia vastaan.

Kokoelma on laadittu täyttämään petostentorjuntastrategian toteuttamiseen osallistuvien henkilöiden yleisiä tarpeita, ja sitä voivat hyödyntää muun muassa seuraavat tahot:

- valtuutettu tulojen ja menojen hyväksyjä, joka vastaa hallinnointi- ja valvontajärjestelmistä (aluepolitiikan pääosasto ja työllisyys-, sosiaali- ja tasa-arvoasioiden pääosasto sekä maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto ja meri- ja kalastusasioiden pääosasto)
- hallinnointi- ja valvontajärjestelmistä vastaavat kansalliset virkailijat
- sisäisestä tarkastuksesta vastaavat tahot (IAS)
- OLAFin tutkijat, seurannasta vastaavat virkailijat ja tiedusteluhenkilöstö.

Edellä mainituilla käyttäjillä on osittain päällekkäisiä tarpeita:

- riskinhallintaa koskevat päätökset komissiossa ja jäsenvaltioissa
- hallinnointi- ja valvontajärjestelmien parantaminen ottaen huomioon analyysien tulokset ja asettamalla asiakirjojen todentamista, paikalla tehtäviä tarkastuksia ja varainhoidon valvontaa koskevat painopisteet
- tarkastusten kohdentaminen Euroopan unionissa ja jäsenvaltioissa sekä OLAFin tutkimuksissa
- kokeneen henkilöstön tietoisuuden lisääminen⁵.

Kokoelmassa esitetään myös yhteenveto tai tiivistelmä petosten torjunnan kannalta tärkeimmistä päätelmistä, jotka perustuvat OLAFin tutkimuksista ja strategisesta tiedustelutoiminnasta rakenteellisten toimien alalla tehtyyn analyysiin. Tarvittaessa annetaan suosituksia petostentorjunnan tehostamiseksi.

Analyysiin liitetään myös jäsenvaltioiden EU:n lainsäädännössä asetettujen velvoitteidensa mukaisesti sääntöjenvastaisuuksien hallinnointijärjestelmän (IMS) välityksellä toimittamat tiedot.

OLAFin operatiivisesta kokemuksesta säännöllisesti tehdyt analyysit merkitsevät huomattavaa panosta sääntöjenvastaisuuksien ja petosten tärkeimpiä ominaisuuksia sisältävän tietopohjan perustamiselle. OLAFin anonymisoitujen tapausten kokoelma tarjoaa merkittävän riskianalyysi-, valistus- ja koulutusvälineen tuloja ja menoja hyväksyvissä yksiköissä sääntöjenvastaisuuksien ja petosten torjumiseksi.

3. ALAKOHTAINEN ARVIO

Varainhoitoasetuksen 53 b⁶ artiklan ja voimassa olevin alakohtaisten asetusten mukaan komissio on – toteuttaessaan talousarviota yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa – siirtänyt talousarvion toteuttamistehtäviä jäsenvaltioille, jotka näin ollen ovat ensisijaisesti vastuussa sääntöjenvastaisuuksien **ehkäisemisestä**, havaitsemisesta ja korjaamisesta⁷. Rakenteellisten toimien talousarvion hallinnosta vastaavat lähes kokonaan jäsenvaltiot.

Rakenteellisten toimien alalla EU:ssa sovelletaan yhteistä säädöskehystä, mutta täytäntöönpano vaihtelee jäsenvaltioittain ja alueittain jäsenvaltioissa, jopa eri jäsenvaltioiden toteuttamat erityiset toimenpiteet vaihtelevat. Vaikka **tietyt petosmallit⁸ ovat samat ohjelmakaudesta toiseen ja koskevat samoja varoja**, ohjelmointikausiin ja varoihin perustuva lähestymistapa on todettu käytännöllisemmäksi varmistettaessa, että kokoelma on räätälöity tietyt säännöt ja käytännöt tuntevaa käyttäjäryhmää varten.

Komission tärkeimmät osastot, jotka vastaavat rakenteellisista toimista, ovat aluepolitiikan pääosasto, työllisyys-, sosiaali- ja tasa-arvoasioiden pääosasto, meri- ja kalastusasioiden pääosasto sekä maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto. Tuensaajina ovat julkiset ja yksityiset laitokset.

OLAFin tutkimuksista tehty analyysi esitetään tämän kokoelman toisessa osassa, ja siitä selviää, että petoksia, lahjontaa⁹ ja muuta Euroopan unionin taloudellisia etuja vahingoittavaa laitonta toimintaa rakenteellisten toimien alalla harjoitetaan kolmessa päävaiheessa: hankintavaiheessa (tarjouspyyntöä laadittaessa), valintavaiheessa ja toteuttamisvaiheessa.

Mahdolliset petoksen tekijät käyttävät hyväkseen hallinnointi- ja/tai valvontajärjestelmien heikkouksia ja kansallisessa täytäntöönpanolainsäädännössä mahdollisesti esiintyviä heikkouksia.¹⁰

A. TILASTOANALYYSI JÄSENVALTIOIDEN ILMOITTAMISTA SÄÄNTÖJENVASTAISUUKSISTA JA PETOSEPÄILYISTÄ – SEUT-SOPIMUKSEN 325 ARTIKLAN MUKAINEN VUOSIKERTOMUS

OLAFin tiedusteluanalyyssissä käytetään muiden lähteiden lisäksi jäsenvaltioiden¹¹ toimittamia ilmoituksia sääntöjenvastaisuuksista¹² ja petosepäilyistä¹³. Jäsenvaltioiden on täytynyt vuodesta 2006 alkaen tarkentaa komissiolle toimittamiensa ilmoitusten yhteydessä, liittykö ilmoitettuun tapaukseen petosepäily. Sääntöjenvastaisuuden käsite on laaja, ja se kattaa tahallisen ja tahattoman käyttäytymisen (minkä vuoksi siihen sisältyy käsitteellisesti myös petos), kun taas petosta luonnehdittaessa tapaus, jota epäillään petokseksi, on todettava petokseksi rikostuomioistuimen lopullisella lainvoimaisella päätöksellä. Nimenomaan tällainen tahallinen käyttäytyminen tai erehdyttäminen erottaa petoksen sääntöjenvastaisuudesta.

Jäsenvaltioiden toimittamiin tietoihin perustuva ensimmäinen analyysityyppi on tilastollinen. OLAF perustaa toimintansa jäsenvaltioiden Euroopan komissiolle sääntöjenvastaisuuksien hallinnointijärjestelmän (IMS)¹⁴ kautta ilmoittamiin sääntöjenvastaisuuksiin ja petosepäilyihin.

Ilmoittamisvelvollisuudesta säädetään asetuksen (EY) N:o 1828/2006 28 artiklassa, ja se koskee ohjelmointikauteen 2007–2013 liittyviä sääntöjenvastaisuuksia, ja asetuksen (EY) N:o 1681/94, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 2035/2005, 3 artiklassa, jossa säädetään aiempiin ohjelmointikausiin liittyvistä sääntöjenvastaisuuksista¹⁵.

Tilastoanalyysi sääntöjenvastaisuuksista on tärkeimpiä OLAFin käyttämiä lähteitä sen laatiessa komission vuosikertomusta SEUT-sopimuksen 325 artiklan mukaisesti, ja sitä käytetään myös komission ja jäsenvaltioiden välisissä vuotuisissa koordinoitukokouksissa, joissa käsitellään valvontastrategioita.

Komission kolmessa viimeisimmässä vuosikertomuksessa (vuosilta 2007–2009) tehtyjen analyysien perusteella petoksen ja sääntöjenvastaisuuksien määrittelyssä rakenteellisten toimien alalla on korostettu seuraavia malleja:

a) Yleisimmät sääntöjenvastaisuustyypit ovat vuosien varrella pysyneet käytännössä samoina, mikä vahvistaa, että rakenteellisiin toimenpiteisiin liittyvissä malleissa ja suuntauksissa sekä jäsenvaltioiden raportoinnissa on tiettyä johdonmukaisuutta (sääntöjenvastaisuuksista yleisin on ”tukeen oikeuttamattomat menot” ja toiseksi yleisin ”julkisia hankintoja koskevien sääntöjen rikkominen”).

b) Yleiskoodi ”muut sääntöjenvastaisuudet” on edelleen kolmanneksi yleisin tyyppi. Tällä koodilla ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet eivät periaatteessa sovi mihinkään muuhun kuvaukseen raportointijärjestelmässä (minkä vuoksi se on nk. jäännöskoodi).

c) ”Asiakirjojen väärennöksiä” on havaittu useissa jäsenvaltioissa, ja yksi jäsenvaltio erottuu muista siinä, että siellä havaitaan ja ilmoitetaan eniten tällaisia tapauksia.

Jäsenvaltioiden välillä on edelleen eroja siinä, millaisista sääntöjenvastaisuuksista ne ilmoittavat, ja nämä erot ovat pysyneet yhdenmukaisina vuodesta toiseen.

Petosten **laajuudesta** voidaan todeta, että 325 artiklaan perustuvassa vuosikertomuksessa ohjelmointikaudelta 2000–2006 tehdyssä analyysissä pääteltiin, että kaikkien jäsenvaltioiden vuoden 2009 neljanteen vuosineljännekseen saakka ilmoittamista 20 335 sääntöjenvastaisuudesta 2 234 luonnehdittiin petosepäilyiksi. Noin 1 000 tapauksessa kuvattu toimintatapa koski vääriä tai väärennettyjä tukihakemuksia ja väärennettyjä tositteita. Lisäksi vahvistettuja petoksia ilmoitettiin noin 100 tapauksessa.

Petosten yhteenlaskettu osuus¹⁶ koko ohjelmakauden aikana suoritetuista maksuista oli 0,25 prosenttia. Tämä osuus perustuu yksinomaan tapauksiin, joissa on havaittu ja ilmoitettu kansallisten tarkastusyksiköiden tai muiden kansallisten tai EU:n valvontaviranomaisten maksuja koskevista petosepäilyistä ja todetuista petoksista (tähän eivät sisälly tapaukset, joissa on havaittu petosepäily, jota ei ole ilmoitettu, eivätkä havaitsemattomat tapaukset).

OLAF teki analyysin jäsenvaltioiden tarkastusviranomaisten kanssa järjestettäviä vuotuisia kahdenvälisiä kokouksia varten, ja tämän analyysin avulla jäsenvaltioiden viranomaisille voitiin esittää useita petosriski-indikaattoreita, jotka voidaan jakaa neljään ryhmään:

1) Hallinnolliset indikaattorit: tarkoituksena on mitata tarkastuksen ja hallintorakenteiden asianmukaisuus petosten havaitsemista ja ilmoittamista varten:

- **Hallinnon puutteet:** nämä voidaan mitata tarkastelemalla takaisinperintäastetta (alhaisin on huonoin), viivästyksiä sääntöjenvastaisuuksista ilmoittamisessa niiden havaitsemisen jälkeen ja komission yksiköiden, Euroopan tilintarkastustuomioistuimen (ETT), kansallisten tilintarkastusvirastojen toteuttamissa tarkastuksissa tehtyjä havaintoja jne.
- **Valvonnan puutteet:** valvonta voidaan arvioida heikoksi, koska sääntöjenvastaisuuksista ilmoitetaan epäsäännöllisesti tai koska niiden tuottamat tulokset poikkeavat suuresti ulkoisten (komission yksiköiden, ETT:n, kansallisten tulojen ja menojen hyväksyjien ja kansallisten petostentorjuntayksiköiden) tarkastusten tuloksista tai koska tarkastukset on siirretty yksityisille laitoksille ilman asianmukaista valvontaa tai tarkastuksia.

Hallinnon ja/tai valvonnan puutteissa kyseisen jäsenvaltion hallinnon hajauttamisaste voi muodostaa asiaa pahentavan tekijän.

2) Maantieteellinen indikaattori: ohjelmointikaudelta 2000–2006 ilmoitettujen petosepäilyjen analyysissä tietyt maantieteelliset alueet nousevat esiin. Itse asiassa suurin osa petosepäilyistä havaittiin pääkaupunkiseuduilla, jäsenvaltioiden vauraimmilla alueilla ja jäsenvaltioiden vähiten kehittyneillä alueilla.

3) Taloudelliset ja sosiaaliset indikaattorit: muita enemmän petosriskeille altistuvia aloja ovat rakennusala, jätehuolto ja joissakin maissa matkailu. Huomioon otetuissa sosiaalisissa oloissa korkeimmat havaitun lahjonnan indeksit tai julkista hallintoa vastaan tuomittujen rikosten suurin määrä ovat oikeusvaltion periaatteen noudattamista kuvaavia indikaattoreita.

4) Erityiset indikaattorit: kullekin jäsenvaltiolle (ja jäsenvaltioiden alueille) ominaisen tilanteen erityisiä indikaattoreita voidaan kehittää ottamaan huomioon ympäristön, taloudellisten ja sosiaalisten olojen ja vallitsevien hallinnollisten rakenteiden erityisnäkökohdat.

Tässä kokoelmassa tehty tilastoanalyysi ilmoitetuista sääntöjenvastaisuuksista, jotka koskevat IV luvussa kuvattuja ryhmiä, vahvistaa edellä mainitun vuotuisissa koordinoitukokouksissa tehdyn analyysin päätelmät.

Tilastoanalyysin merkittävimmissä tuloksissa korostetaan sitä, että yleisin ilmoitettu sääntöjenvastaisuustyyppi (19 prosenttia) ja tyyppi, johon liittyy suurimmat määrät (22 prosenttia), on tukeen oikeuttamaton meno. Tämä voi merkitä sitä, että tukikelpoisuussäännöt eivät ole lopulliselle tuensajalle riittävän selviä ja että ensimmäisen tason valvonta on yleensä tehokas tämän tyyppisissä sääntöjenvastaisuuksissa.

Julkisia hankintoja koskevien sääntöjen rikkominen on määrällisesti toiseksi merkittävin sääntöjenvastaisuustyyppi (16 prosenttia).

Tämä sääntöjenvastaisuus johtuu joskus pelkästään siitä, että julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä tulkitaan väärin tai että oikeita menettelyjä ei tunneta. Joissakin rikostutkintatapauksissa kuitenkin tuodaan esiin, että julkisia hankintoja koskevia sääntöjä on rikottu tahallisesti (lahjonta tai suosimiskulttuuri) tietyn tarjouksentekijän eduksi.

Analyysi sääntöjenvastaisuuksien havaitsemiseksi käytetyistä menetelmistä osoittaa, että useimmiten ilmoitetut havaitsemismenettelyt ovat asiakirjojen tarkastaminen, kansallisen viranomaisen suorittama hallinnollinen tai varainhoidon tarkastus, muu valvonta, muut tosiseikat, unionin valvonta ja alustava oikeustutkinta. Petosepäilyt havaitaan pääasiassa oikeustutkinnassa, kansallisissa verotarkastuksissa ja kansallisten petostentorjuntaviranomaisten työssä. Kaikki tämä valvonta liittyy yleensä toisen tason toimintaan ja petostentorjuntaviranomaisten ja lainvalvontaviranomaisten toimintaan, jota toteutetaan EU:n alakohtaisessa lainsäädännössä vahvistetun tavanomaisen valvontaketjun ulkopuolella.

B. TIEDUSTELUHANKKEIDEN TULOKSIA

Yhteisessä petostentorjuntastrategiassa määriteltyjen riskinarviointitoimien joukosta OLAF toteutti pilottihankkeen, jossa keskityttiin yhteen EU:n alueeseen, ja toisen hankkeen, jossa keskityttiin yksittäiseen jäsenvaltioon.

Tässä analyysissä käytettyjä tietolähteitä olivat jäsenvaltioiden ilmoittamat sääntöjenvastaisuudet, OLAFin tutkimukset, kansallisilta viranomaisilta pyydyt erityiset tapauskohtaiset tiedot, komission yksiköiden, kansallisten tilintarkastusvirastojen ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tarkastuskertomukset sekä internetissä saatavilla olevat valtioiden viralliset kertomukset ja asiaa koskevat lehdistötiedotteet.

Analyysin ansiosta voitiin laatia käsitekehys uhkien lähteiden tunnistamiseksi ja niistä aiheutuvien uhkien määrittelemiseksi hankkeen elinkaaren kolmessa päävaiheessa:

- a Hankintavaiheessa, kun tarjouskilpailua valmistellaan, poliittisten viranomaisten edustajat tai rikollisjärjestöjen jäsenet tai muut tahot, jotka haluavat vaikuttaa tarjouskilpailun kriteerien ja sääntöjen määrittämiseen, voivat kääntyä tarjouskilpailun valvojan puoleen voidakseen vaikuttaa tuloksiin jo heti alkuvaiheessa.
- b Valintavaiheessa yksittäiset henkilöt tai henkilöryhmät, jotka toimivat laillisten elinten lukuun tai kuuluvat rikollisjärjestöihin, voivat ryhtyä laittomiin toimiin vaikuttaakseen hankintamenettelyn tulokseen tai saadakseen rahoitusta ilman vaadittuja ominaisuuksia tai taloudellista elinkelpoisuutta.

c Toteuttamisvaiheessa varojen lopullinen vastaanottaja (joka toimii yksilönä tai ryhmän tai järjestön osana) on selvästi merkittävin uhkien lähde ja voi toteuttaa useita toimia tarkoituksenaan:

- 1) anastaa itselleen osa suunniteltua rahoitusta
- 2) kavaltaa osa kaikesta rahoitustuesta tai koko rahoitustuki
- 3) estää tehtävät tarkastukset.

Kun lisäksi otetaan huomioon yhteisrahoitettujen toimenpiteiden toteutuksen hajaantuminen alueellisella tasolla ja henkilökohtaiset yhteydet, jotka ovat kehittyneet tuensaajien ja toimien toteuttamisesta vastuussa olevien henkilöiden välillä suhteellisen suppeilla maantieteellisillä alueilla, eturistiriitojen mahdollisuus on erittäin suuri, erityisesti hankkeen elinkaaren ensivaiheissa.

Toistaiseksi tehtyjen kahden petosriskin arvioinnin perusteella voidaan esittää seuraavat ehdotukset:

- d Komission avoimuusaloitteeseen, jonka tarkoituksena on julkistaa unionin rahastojen tuensaajien nimet, olisi liitettävä niiden yritysten nimet, jotka todellisuudessa toteuttavat hankkeet (toisin sanoen yritykset, jotka saavat suurimmat määrät rahoitusta) lopullisen tuensaajan lukuun.
- e Ulkoisten yritysten vuokraaminen suorittamaan ensimmäisen ja toisen vaiheen tarkastukset on erityisen herkkä asia. Tällaisissa tapauksissa suositeltaisiin, että jäsenvaltiot perustavat erityiset keskitetyt tarjousmenettelyt, joissa valitaan tarkastajat.
- f Petostentorjunnan tehostamiseksi vastaisuudessa voitaisiin perustaa kansalliset tai alueelliset vihjepuhelimet, joiden kautta kansalaiset voisivat ilmoittaa epäilyksistään. Tätä on jo ehdotettu yhteisessä petostentorjuntastrategiassa.
- g Komission tarkastuksia koskevan lähestymistavan noudattamiseen olisi kiinnitettävä enemmän huomiota. Hankkeiden tarkastuksia pidetään edelleen välttämättöminä seikkoina, ja niitä voitaisiin käyttää täydentämään järjestelmien tarkastuksia.
- h Jäsenvaltioiden viranomaisten olisi tehtävä enemmän (ja tehokkaampia) hankkeiden tarkastuksia paikan päällä.
- i Petosten torjumiseksi ja havaitsemiseksi on tärkeää keskittää kaikki EU:n menoja koskevat tietokoosteet. Kansalliset petostentorjuntayksiköt ovat yleensä keskitettyjä, ja niille olisi tarjottava pääsy näihin tietoihin säännöllisesti, erityisesti niissä maissa, joissa hallinto on erittäin hajautettu.
- j Henkilöstö olisi perehdytettävä paremmin varoitusmerkkeihin ja petosmalleihin.

C. OLAFIN OPERATIIVISEN TOIMINNAN TULOKSIA

Tilastoanalyysissä käsitellään jäsenvaltioissa havaittujen petosepäily- ja sääntöjenvastaisuustapausten määrällistä ja laadullista ulottuvuutta, kun taas

anonymisoiduissa tapauksissa esitellään OLAFin kokemusta tutkinnasta ja annetaan yleiskatsaus tavallisimpiin toimintatapoihin ja koheesipolitiikkaa toteuttavan järjestelmän haavoittuvuuksiin.

Merkittävimmät todetut heikkoudet ovat seuraavat:

- a) Koheesipolitiikkaa haittaavien laiminlyöntien aiheuttamista sääntöjenvastaisuuksista määrättävien rangaistusten puuttuminen. Tällaiset rangaistukset voitaisiin sisällyttää asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 5 artiklan 1 kohtaan perustuvaan kansalliseen lainsäädäntöön.
- b) Ulkoinen uhka hallinto- ja tarkastusjärjestelmien riippumattomuudelle.
- c) Ensimmäisen tason valvonnan heikko laatu.
- d) Lopullisen tuensaajan mahdollisuus esittää käteissuorituksiin perustuvia menoja.

OLAFin paikan päällä hankitun operatiivisen kokemuksen perusteella voidaan todeta myös seuraavaa:

- Pankki- ja/tai rahoituslaitosten käyttö välittävänä eliminä ohjelmien hallinnoinnissa ja valvonnassa ei ehkä varmista riittävää toimintojen erottelua rahoituksen lopullisen vastaanottajan ja sitä valvovien tahojen välillä, koska tuensaaja voi joissakin tapauksissa olla myös rahoitus- ja/tai pankkilaitosten yksityinen asiakas.
- Koska ensimmäisen tason valvonta perustuu lähes pelkästään asiakirjojen rutiinitarkastuksiin hankkeen eri vaiheissa, se ei ole osoittautunut tehokkaaksi mahdollisten petosten ja/tai sääntöjenvastaisten toimien havaitsemiseksi. SMART-periaatteen mukaisten (täsmällisten, mitattavien, saavutettavien, realististen ja aikasidonnaisten) ja sitovien tavoitteiden puuttuminen hankkeista lisää riskiä siitä, että taloudellista tukea käytetään väärin ja että odotetut vaikutukset viivästyvät.
- Kansallisella, alueellisella ja unionin tasolla esiintyvillä monilla rahoituslähteillä on hyvin usein päällekkäisiä tavoitteita ja päällekkäisen rahoituksen riski on suuri silloin, kun keskushallinnon tasolta puuttuu asianmukainen yleiskäsitys asiasta. Tämä riski on korkeampi jäsenvaltioissa, jotka vahvistavat menot niin kutsutuissa takautuvissa hankkeissa.

4. KOKOELMAN RAKENNE

Kokoelman tiedot esitetään suppeassa ja tiiviissä muodossa, ja ne perustuvat petostentorjuntamoduuliin¹⁷.

OLAF on kehittänyt petostentorjunnassa käytettävän tietoteknisen välineen, joka on OLAFin tapausten sähköiseen hallintointijärjestelmään integroitu moduuli. Tämän välineen avulla OLAFin valtuutettu henkilöstö, joka vastaa taloudellisesta ja hallinnollisesta seurannasta, ja tiedusteluanalyytikot voivat tutkia OLAFin tutkimustuloksia ja muita aiheellisia tietoja järjestelmällisesti ja ennalta määritellyllä tavalla. Petostentorjuntamoduulista kerätyt tiedot voidaan järjestää eri kriteerien perusteella (esim. rahaston, jäsenvaltion, ohjelmointikauden, asiaa hoitavan pääosaston, ohjelman tai havaitun sääntöjenvastaisuustyypin mukaan).

Petostentorjuntamoduulia käytetään koottaessa tietoja, myös tiedustelutietoja, joita OLAF käyttää toteuttaessaan komission petostentorjuntapolitiikkaa. Tiedot koskevat pääasiallisesti OLAFin tutkimuksiin liittyvää taloudellista seurantaa, mutta ne voivat perustua myös rikosoikeudellista tukea edellyttäviin tapauksiin, seurantatapauksiin ja tapauksiin, jotka eivät edellytä toimenpiteitä (joissa OLAF ei käynnistänyt tutkimusta), ja poikkeuksellisesti käynnissä oleviin tutkimuksiin. Jäsenvaltioilta ilmoitusvelvollisuuksien perusteella saadut tiedot sääntöjenvastaisuuksien tyyppityksestä on myös otettu mukaan. Moduuli on suunniteltu käytettäväksi suosituksia laadittaessa, ja sitä voidaan käyttää myös täydentämään alati kasvavaa yleisten tapauksien kokoelmaa.

Tarkoituksena ei ole tarjota täydellisiä yksityiskohtia vaan keskittyä tietyn tapauksen erottaviin piirteisiin tulevien sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi.

Lisätietoja voidaan toimittaa komission yksiköille ja toimielimille tarpeen mukaan, jos ne tarvitsevat yksityiskohtaisempia tietoja kokoelmassa kuvatuista toimintatavoista.

Kokoelmassa esitettävät tiedot on jaoteltu seuraavasti:

Ala

Politiikan ala. Tässä kokoelmassa esitetään OLAFin rakenteellisten toimien alalla tutkimia tapauksia, jotka liittyvät EAKR:oon, ESR:oon, EMOTR:n ohjausosastoon ja KOR:een ja koskevat ohjelmointikausia 1994–1999 ja 2000–2006.

Sääntöjenvastaisuuksien luokittelu

Petos- ja sääntöjenvastaisuustyytit on luokiteltu luettelossa (ks. liite).

Vaara (yleisarvio): **keltainen** — **oranssi** — **punainen**

Anonymisoidut tapaukset on arvioitu niistä EU:n talousarviolle tai EU:n toimielinten maineelle kansalaisten ja talouden toimijoiden keskuudessa aiheutuvan uhka-asteen mukaan. Arvioinnissa tekijät luokitellaan seuraavien seikkojen perusteella:

- sääntöjenvastaisuuden vaikutus
- vaikeus havaita sääntöjenvastaisuuden vaikutusta tai vaikeus toteuttaa ehkäiseviä toimenpiteitä ja
- käytetyn mallin toistuvuus.

	VAHVISTETUT PETOSTEN- TORJUNTA- TOIMENPITEET¹⁸	TOISTUVA MALLI ei välttämätön erityistoimenpiteessä	VAIKUTUS EU:n TALOUDELLISIIN ETUIHIN tai EU:n KUVAAN
--	--	--	---

<i>Keltainen</i>	ALHAINEN	Järjestelmällinen valvonta	Erillinen tapaus	Rajallinen vaikutus (esim. tukikelpoinen, mutta paisuteltu kustannus)
<i>Oranssi</i>	KESKITASOA	Valvonta, jos erityinen riski on tunnistettu	Rajallinen määrä OLAFin operatiivisia tapauksia	Keskitasoinen vaikutus (esim. ennakkorahoitukseen liittyvä petos)
<i>Punainen</i>	KORKEA	Torjuntatoimenpiteitä ei ole käytössä	Merkittävä määrä OLAFin operatiivisia tapauksia	Merkittävä vaikutus (esim. koko hanke on väärennetty tai sääntöjenvastainen julkinen hankinta)

Toimintatavan kuvaus (petosmalli, sääntöjenvastaisuus)

Tässä kohdassa esitetään anonymisoitu kuvaus sääntöjenvastaisuudesta, väitetystä petoksesta, laittomasta toiminnasta tai lahjonnasta ja siitä, miten se on toteutettu.

Tässä esitetään tietoja, jotka talousasioista vastaavan henkilöstön olisi otettava huomioon menojen koko elinkaaren ajan.

Todetut haavoittuvuudet

Tässä kohdassa kuvataan kaikki OLAFin – kansallisen toteutuksen yhteydessä – havaitsemat hallinto- ja/tai valvontajärjestelmien haavoittuvuudet tms., jotka ovat mahdollistaneet sääntöjenvastaisuudet tai ovat osaltaan auttaneet toimimaan sääntöjen vastaisesti.

Tarkoituksena ei ole, että OLAF edellyttäisi tulot ja menot hyväksyvän yksikön ja/tai jäsenvaltion toteuttavan lisävalvontaa tai muita toimenpiteitä, vaan tarkoituksena on esittää OLAFin näkemys siitä, miten sääntöjenvastaisuudet olisi voitu estää.

On tulojen ja menojen hyväksyjän ja/tai kyseisen jäsenvaltion vastuulla toteuttaa aiheellisia ja riskiin nähden oikeasuhtaisia toimenpiteitä.

Varoitusmerkit

Varoitusmerkit ovat indikaattoreita, joilla korostetaan kehitystä tai tilanteita, joihin voi liittyä sääntöjenvastaisuuksia tai petosepäily.

Erittäin tiukka eritelmä tarjouspyynnössä voi esimerkiksi olla vihje siitä, että tarjouseritelmä on räätälöity tietylle toimijalle. Vihjeenä eturistiriidasta voi olla

mm. se, että saman arvioijan vastuulla on lukuisia arviointeja, tai arvioijan ja rahoitusta hakevan järjestön väliset yhteydet.

Varoitusmerkkien näkymisen olisi saatava komission varainhoidosta vastaava henkilöstö varuilleen ja auttaa sitä tunnistamaan vastaava toimintatavat ja toteuttamaan toimenpiteitä, kuten lisätarkastukset, OLAFille ilmoittaminen jne.

Komission poissulkemista koskevalla tietokannalla, toisin sanoen ennakkovaroitusjärjestelmällä (joka ei juuri liity rakenteellisiin toimiin), varmistetaan, että tietoja välitetään laitoksista, jotka olisi katsottava uhaksi EU:n eduille, kun taas kokoelman tarkoituksena on jakaa sidosryhmille tietoja sääntöjenvastaisuuksien malleista ja varoitusmerkeistä.

Suositus (jos saatavilla)

Analysoituaan tiettyjä tapauksia tai tapausryhmiä OLAF aikoo laatia erityisiä ja/tai yleisiä suosituksia. Useita petostentorjuntatapauksia olisi yhdistettävä yhteen suositukseen tai yhden suosituksen olisi katettava useita tällaisia tapauksia.

5. ANONYMISOITUJEN TAPAUSTEN KOKOELMA

Sisällysluettelo

Tausta

PE-numero	Petosten ennaltaehkäisy tiedoston numero
Ala	Petosepäilyn tai sääntöjenvastaisuuden kohteena ollut rakennerahasto
OK	Ohjelmointikausi, jonka aikana sääntöjenvastainen hanke on toteutettu
Sääntöjen- vastaisuusluokka	Tutkimuksessa havaitun petosepäilyn tai sääntöjenvastaisuuden tyyppi
Sääntöjen- vastaisuuskoodi	Koodi, jota käytetään sääntöjenvastaisuuksien hallinnointijärjestelmässä (IMS) petosepäilyn tai sääntöjenvastaisuuden tunnistamiseksi
IMS-raportointi	Korostetaan, onko jäsenvaltio ilmoittanut petosepäilystä tai sääntöjenvastaisuudesta.
Vaara	Tunnistetaan OLAFin tutkimuksissa havaitusta petosepäilystä tai sääntöjenvastaisuudesta aiheutuva vaara.
Petosmallin kuvaus	Kuvataan petosepäilyssä tai sääntöjenvastaisuudessa käytetty toimintatapa

Todettu haavoittuvuus	Tuodaan esiin järjestelmän heikkous, jota petoksentekijä tai sääntöjenvastaisuuteen syylistynyt on käyttänyt hyväkseen.
Varoitusmerkit	Tunnistetaan toiminta, olosuhteet tai tosiseikat, jotka voivat vallita silloin, kun petos tai sääntöjenvastaisuus toteutetaan.

1.1. Ryhmä ”Väriien tietojen antaminen – Väärät tai väärennetyt asiakirjat tai tosittiden puuttuminen”

PE-numero	172
Ala	EAKR
OK	1994–1999
Sääntöjen- vastaisuuluokka	Väärä ilmoitus
Sääntöjen- vastaisuuskoodi	818
IMS-raportointi	Ei ole
Vaara	Punainen
Petosmallin kuvaus	<p>Lopullinen tuensaaja (julkinen laitos) esitti hallintoviranomaiselle hankkeen, jossa oli kyse vanhan rakennuksen saneerauksesta julkista käyttötarkoitusta varten.</p> <p>Tutkimuksessa korostettiin, että lopullinen tuensaaja oli toimittanut hallintoviranomaiselle väärät asiakirjat täyttääkseen tukikelpoisuuskkriteerit.</p> <p>Tuki merkittiin takautuvasti kirjanpitoon ohjelmointikaudelle 1994–1999, koska hanke oli jo toteutettu silloin, kun hallintoviranomainen teki päätöksen sen rahoittamisesta.</p> <p>Takautuvat hankkeet ovat jo toteutettuja tai parhaillaan toteutettavia kansallisista rahoitusvaroista rahoitettavia hankkeita, joiden rahoittamisesta hallintoviranomainen päättää jälkeinpäin käyttäen rakennerahastojen varoja sillä edellytyksellä, että kyseiset rahoitusvarat vastaavat toimenpiteen päämäärää ja täyttävät koheesiopolitiikan toteuttamisesta annetussa asetuksessa asetetut säännöt.</p> <p>Toimintatapa: lopullinen tuensaaja toimitti hallintoviranomaiselle väärät ilmoitukset hankkeen myöntämisvaiheessa.</p> <p>Lisäksi lopullisen tuensaajan ilmoittamaa julkista tarkoitusta ei</p>

	koskaan täytetty, ja lopullinen tuensaaja teki väärän ilmoituksen, jonka mukaan se oli maan ja saneerattavan rakennuksen omistaja.
Todettu haavoittuvuus	<p>Lainsäädäntö: käytettävissä ei ollut takautuviin hankkeisiin sovellettavia petostentorjuntasääntöjä.</p> <p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: hallinnointijärjestelmässä ei verrattu tarkastuksen yhteydessä lopullisen tuensaajan ilmoitusta maarekisteritietoihin.</p> <p>Sisäisiä ohjeita ei ollut käytettävissä silloin, kun ensimmäisen tason valvontaviranomainen teki tarkastuksia, joissa todennettiin myös omaisuuden todellinen käyttö.</p> <p>Raportointijärjestelmä oli epäluotettava, sillä jäsenvaltio ei ollut ilmoittanut sääntöjenvastaisuudesta.</p>
Varoitusmerkit	<p>Hanke rahoitettiin takautuvasti.</p> <p>Hankkeen suoritteiden kohdetta muutettiin.</p>

PE	143
Ala	ESR
OK	1994–1999
Sääntöjen- vastaisuus- luokka	Väärä ilmoitus – Väärennetyt asiakirjat – Tuensaaja ei täytä laatuvaatimuksia
IMS- raportointi	Ei käytössä
Sääntöjen- vastaisuus- koodi	214 – 408 – 818
Vaara	Oranssi
Petosmallin kuvaus	Talouden toimija haki tukea ammatillisille koulutuskursseille, muttei täyttänyt tarjouspyynnössä asetettuja asiantuntemus-, organisaatio- ja kelpoisuusvaatimuksia.

	<p>Toimija toimitti kuitenkin hallintoviranomaiselle väärät asiakirjat ja väärät ilmoitukset osoittaakseen täyttävänsä tarjouspyynnön vaatimukset. Lisäksi se liioitteli kustannuksiaan esittämällä hallintoviranomaiselle paisutetun menoilmoituksen.</p> <p>Petosta helpotti lopullisen tuensaajan tunnettuus. Hän oli hallintoviranomaisen arviointilautakunnan jäsen (toisin sanoen rahoitettavien hankkeiden valinnasta vastuussa olevan elimen jäsen).</p> <p>Toimintatapa: Hankintavaiheessa talouden toimija haki tukea esittämällä hallintoviranomaiselle väärät ilmoitukset ja väärennetyt asiakirjat tukikelpoisuuskriteerien täyttämistä. Väärät todistukset ja asiakirjat ja arviointilautakunnan jäsenen suorittama painostus auttoivat talouden toimijaa saamaan tuen ja pääsemään toimenpideohjelman lopulliseksi tuensaajaksi.</p> <p>Toteuttamisvaiheessa lopullinen tuensaaja esitti hallintoviranomaiselle menoilmoituksen, jossa hankkeen todelliset kulut oli ylitetty ja jonka yhteydessä toimitettiin väärä ilmoitus menojen aitoutta osoittavien laskujen tai vastaavien asiakirjojen sijaan.</p>
<p>Todettu haavoittuvuus</p>	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: hankintaprosessiin osallistuva henkilö harjoitti painostusta, jotta tuki myönnettäisiin tietylle talouden toimijalle.</p> <p>Hankkeen hankintavaiheessa tehtyjä tarkastuksia varten ei ollut ohjeita, joiden avulla olisi voitu todentaa lopullisen tuensaajan valmiudet hankkeen toteuttamiseen.</p> <p>Hallintoviranomainen ei pyytänyt arviointilautakunnan jäseniä allekirjoittamaan vastuuvapausilmoitusta. Lopullisen tuensaajan menoilmoituksen tositteeksi esittämät asiakirjat, jotka hallintoviranomainen hyväksyi (lopullisen tuensaajan ilmoitukset ilman tositteita), olivat ristiriidassa rakennerahastoista rahoitettavien hankkeiden toteuttamista koskevien sääntöjen ja moitteettoman varainhoidon periaatteen kanssa.</p>
<p>Varoitusmerkit</p>	<p>Lopullinen tuensaaja antoi ilmoituksia tukikelpoisuusvaatimusten täyttämistä ja/tai aiheutuneista kuluista ilman tositteita.</p> <p>Hallintoviranomainen ulkoisti hankkeiden valinnan.</p> <p>Hankkeen toteuttaneet oikeushenkilöt tai luonnolliset henkilöt eivät olleet lopullisena tuensaajana.</p>

PE	265 – 165 – 169 – 186 – 187
Ala	EAKR
OK	1994–1999
Sääntöjen- vastaisuus- luokka	Väärät tositteet – Väärennetty kirjanpito
IMS- raportointi	Ei ole
Sääntöjen- vastaisuus- koodi	213–214 – 103
Vaara	Oranssi
Petosmallin kuvaus	<p>Lopullinen tuensaaja (paikallisviranomaisten perustama osuuskunta) sai tukea infrastruktuurihankkeen toteuttamiseen. Tämän jälkeen lopullinen tuensaaja nimesi projektipäälliköksi luonnollisen henkilön, joka ei ollut osuuskunnan eikä henkilöstön jäsen, eikä lopullinen tuensaaja valvonut hänen toimintaansa.</p> <p>Projektipäällikkö (jolla oli valtuudet toimia lopullisen tuensaajan lukuun) antoi työt alihankintana tietylle yritykselle.</p> <p>Toimeksisaajaksi valittu yritys ei noudattanut lopullisen tuensaajan kanssa tehdyn sopimuksen ehtoja vähentääkseen kulujaan, minkä lisäksi se toimitti lopulliselle tuensaajalle väärennetyt laskut, jotka viimeksi mainittu välitti hallintoviranomaiselle ja jotka koskivat täysin olemattomia kustannuksia.</p> <p>Väärien laskujen vuoksi myös toimeksisaajan kirjanpito oli väärennetty.</p> <p>Toimintapa: Tuesta päätettäessä lopullinen tuensaaja painosti hallintoviranomaista rahoittamaan tiettyä hanketta. Painostusta helpotti ja siihen liittyi lopullisen tuensaajan erityisluonne (paikallishallinto), ja lopullisen tuensaajan suuri poliittinen vaikutusvalta. Hankkeen myöntämisen jälkeen lopullinen tuensaaja nimitti projektipäällikön toteuttamaan hankkeen lukuunsa, muttei laatinut projektipäällikön toimintaa varten tarkastuksia, avoimuutta ja vastuullisuutta koskevaa kehystä.</p> <p>Projektipäällikkö, jolla oli täydet valtuudet toimia lopullisen tuensaajan lukuun, siirsi työn yritykselleen (mikä tarkoitti sitä, että lopullisen</p>

	<p>tuensaajan lukuun toimivalla osapuolella ja toimeksisaajaksi valitulla yrityksellä oli yhteneväiset edut) ja paisutti hankkeen kustannuksia.</p> <p>Kustannuksia paisutettiin väärillä laskuilla, jotka toimeksisaajana oleva yritys toimitti hallintoviranomaiselle, ja siten, että osa lopullisen tuensaajan ja toimeksisaajan välisessä sopimuksessa määräytyistä töistä jätettiin tekemättä.</p> <p>Väärin laskujen kirjaaminen toimeksisaajayrityksen kirjanpitojärjestelmään johti automaattisesti kirjanpidon väärentämiseen.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: Petos voitiin tehdä, koska tarkastuksia ei tehty eikä lopullinen tuensaaja noudattanut avoimuutta eikä tilintekovelvollisuutta koskevia sääntöjä. Tämän vuoksi projektipäällikkö voi tosiasiallisesti tehdä päätöksiä ja käyttää hankkeen toteuttamiseen myönnettyjä varoja ilman minkäänlaista valvontaa.</p> <p>Hallintoviranomainen ei tarkastanut, oliko lopullinen tuensaaja ottanut käyttöön menettelyt ja tarkastukset, joilla olisi voitu varmistaa avoimuutta ja tilintekovelvollisuutta koskevien periaatteiden noudattaminen.</p> <p>Lopullinen tuensaaja ei valvonut hankkeen toteuttamista.</p>
Varoitusmerkit	<p>Toimeksisaajalla oli taloudellisia vaikeuksia.</p> <p>Toimeksisaaja pyysi lupaa saada muuttaa määräaikoja ja sopimusehtoja.</p>

PE-numero	175
Ala	ESR
OK	2000–2006
Sääntöjen-vastaisuusluokka	Väärät ja väärennetyt tositteet
IMS-raportointi	Käytössä
Sääntöjen-vastaisuuskoodi	213 – 214
Vaara	Oranssi

Petosmallin kuvaus	<p>Lopullinen tuensaja paisutti kulujaan ja toimitti hallintoviranomaiselle väärät laskut olemattomista kuluista.</p> <p>Toimintapa: Lopullisen tuensaajan (osakeyhtiö) osakkaat perustivat toisen osakeyhtiön, jonka ainoana tehtävänä oli toimittaa väärää laskuja lopulliselle tuensajalle kustannusten paisuttamiseksi. Tämä osakeyhtiö, jolla ei ollut todellista toimintaa, toimi samoissa tiloissa ja sillä väitettiin olevan sama henkilöstö kuin lopullisella tuensajalla.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: käytössä ei ollut järjestelmää tai analyyssejä, joilla olisi havaittu lopullisen tuensaajan menoistaan toimittamien tositteiden ja hallintoviranomaisen keräämien muiden tietojen väliset ristiriitaisuudet (tässä tapauksessa ristiriita oli sitäkin suurempi, kun lopullisen tuensaajan osoite oli sama kuin sen päätavarantoimittajan).</p>
Varoitusmerkit	<p>Hankkeiden kustannusten tärkein osuus perustui ainoastaan lopullisen tuensaajan yhden tavarantoimittajan toimituksiin.</p> <p>Lopullisella tuensajalla ja sen tavarantoimittajalla oli sama osakas.</p> <p>Lopullisella tuensajalla ja sen yhdellä tavarantoimittajalla oli sama osoite. Tavarantoimittaja oli lopettanut liiketoiminnan toiminnan lopettamisen tai konkurssin vuoksi.</p>

PE	285
Ala	ESR
OK	2000–2006
Sääntöjen-vastaisuus-luokka	Väärennetyt tositteet
Sääntöjen-vastaisuus-koodi	213
IMS-raportointi	Ei käytössä
Vaara	Oranssi
Petosmallin	Lopullinen tuensaja toteutti useita ammatillisen koulutuksen hankkeita

kuvaus	<p>ja sai tukea saman jäsenvaltion eri hallintoviranomaisilta.</p> <p>Lopullinen tuensaaja haki hallintoviranomaiselta korvausta henkilöstökuluista, jotka ylittivät todelliset kulut yli kaksinkertaisesti.</p> <p>Toimintatapa: lopullinen tuensaaja käytti kahta eri menetelmää kulujensa paisuttamiseksi:</p> <p>a) se ilmoitti henkilöstökuluiksi väärän (ja paisutetun) tuntipalkan; todellisuudessa kunkin työntekijän palkka veroinen, sosiaalimaksuineen ja hallinnollisine menoineen osoittautui puolta pienemmäksi kuin ilmoitetut kulut;</p> <p>b) ilmoitettu työtuntimäärä oli paisutettu.</p> <p>Salatakseen petoksen lopullinen tuensaaja liitti menoilmoitukseensa tilintarkastajan antaman väärän todistuksen kustannusten vastuuvollisuudesta.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Tarkastusjärjestelmä. Sisäisissä ohjeissa ei määrätty järjestelmällisesti ylimääräisistä tilintarkastuksista silloin, kun sama lopullinen tuensaaja toteutti samankaltaisia hankkeita ja kun yhden hankkeen tilintarkastuksessa oli käynyt ilmi vakavia sääntöjenvastaisuuksia.</p> <p>Menot on vahvistanut tilintarkastaja, joka oli lopullisen tuensaajan palveluksessa tai toimeksisaajana (toimintojen erottamisen periaatteen noudattamatta jättäminen).</p> <p>Hallintoviranomainen ei ensimmäisen tason valvontaa suorittaessaan tarkastanut henkilöstön palkkalistoja ja/tai työsopimuksia, vaan hyväksyi lopullisen tuensaajan tilintarkastajan antaman menotodistuksen.</p>
Varoitusmerkit	<p>Lopullisen tuensaajan taloudellinen tilanne oli vaikea, mikä lisäsi houkutusta petoksen tekemiseen.</p> <p>Yhden ainoan tapahtuman osalle kirjattiin enemmän kuin puolet hankkeen kokonaiskustannuksista.</p> <p>Menot todisti lopullisen tuensaajan alainen tai toimeksisaaja.</p>

PE	314
Ala	ESR

OK	2000–2006
Sääntöjen-vastaisuus-luokka	Väärennetyt asiakirjat - Tukeen oikeuttamattomat menot
Sääntöjen-vastaisuus-koodi	213 – 325
IMS-raportointi	Ei käytössä
Vaara	Oranssi
Petosmallin kuvaus	<p>Hankkeet myönnettiin kahdelle lopulliselle tuensaajalle, joiden tehtävänä oli lisätä yhteistyötä paikallishallinnon ja kansalaisyhteiskunnan kanssa.</p> <p>Lopullisten tuensaajien osakkaat olivat poliitikkoja ja paikallishallinnon edustajia.</p> <p>Lopullisten tuensaajien päätoimintaan kuului seminaarien ja kokousten järjestäminen. Kyseistä toimintaa järjestettiin kuitenkin viikonloppuisin lomakeskuksissa eikä toimintaan osallistujista laadittu osanottajaluetteloa, tapahtumista ei tehty yhteenvetoa eikä siitä laadittu mitakaan asiakirjoja niin tapahtuman aikana kuin sen jälkeen.</p> <p>Lisäksi kävi ilmi, että seminaarien ja opintotilaisuuksien pitopaikat ja ajoitus (viikonloput) olivat täysin keinotekoisia, ja ne eivät missään tapauksessa vastanneet hankkeen tavoitetta.</p> <p>Toimintatapa: Perustettiin valtioista riippumattomia yhdistyksiä tai osakeyhtiöitä, joilla oli alhainen alkupääoma ja heikko infrastruktuuri. Tukea haettiin luomalla keinotekoisesti kyseisen tuen saantiin vaaditut edellytykset. Hallintoviranomaiselle toimitettiin dokumentoimattomia ja hankkeen tai toimenpideohjelman tavoitteen kanssa ristiriitaisia menoja, joiden tarkoituksena oli ainoastaan tukeen oikeuttamattomien menojen perusteleminen.</p> <p>Menot koostuivat pääasiallisesti lopullisen tuensaajan projektipäälliköiden ja osakkaiden (tai heidän sukulaistensa) hotellimajoituskuluista ja autojen vuokraamisesta.</p>
Todettu haavoittuvuus	Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: Poliittinen painostus kohdistui tuen hankkimiseen tietyille tuensaajille eikä parhaille hankkeille. Lopullisen tuensaajan vaatimien maksujen tueksi toimittamien tositteiden valvonta

	<p>puuttui.</p> <p>Hallintoviranomainen ei seurannut eikä noudattanut julkisia hankintoja koskevia ohjeita eikä sisäisiä sääntöjä. Hallintoviranomainen ei myöskään havainnut julkisia hankintoja koskevien sääntöjen rikkomisia paikalla tehdyissä tarkastuksissa.</p>
Varoitusmerkit	<p>Lopullinen tuensaaja ja hallintoviranomainen olivat sukulaisia keskenään tai tunsivat toisensa.</p> <p>Lopullinen tuensaaja perustettiin juuri ennen tuen hakemista.</p> <p>Lopullisen tuensaajan johdolla oli vain vähän tai ei lainkaan kokemusta hankkeen toteuttamisen erityisalalta.</p> <p>Lopullinen tuensaaja kuvasi toteutettuja toimia yleisin ja epämääräisin sanamuodoin.</p> <p>Menoista suuri osa toteutui viikonloppuisin tai eri paikoissa kuin, minne lopullinen tuensaaja oli sijoittautunut.</p> <p>Hankkeeseen kuului useita hyvin samankaltaisia suoritteita.</p>

PE-numero	176
Ala	EAKR
OK	2000–2006
Sääntöjen-vastaisuusluokka	Väärennetyt tositteet
IMS-raportointi	Käytössä
Sääntöjen-vastaisuuskoodi	213
Vaara	Punainen
Petosmallin kuvaus	<p>Lopullinen tuensaaja toimitti hallintoviranomaiselle vääriä laskuja kustannustensa paisuttamiseksi ja suurempien korvausten saamiseksi.</p> <p>Toimintapa:</p>

	<p>Lopullinen tuensaaja toimi seuraavasti:</p> <p>a) Hän väärnsi tavarantoimittajilta saadut laskut lisäämällä yksinkertaisesti nollan laskussa esitettyyn määrään (esim. 100 euron lasku väärennettiin 1 000 euron laskuksi).</p> <p>2) Hän maksoi väärennetyn määrän tavarantoimittajalle (edellä esitetystä esimerkistä 1 000 euroa). Hän toimi näin, koska muussa tapauksessa tarkastuksen yhteydessä tiliotteessa ja lopullisen tuensaajan kirjanpidossa olisi ilmennyt ristiriitaisuuksia.</p> <p>3) Hän toimitti hallintoviranomaiselle väärennetyn kuitin perusteettoman maksun vastaanottamisesta (1 000 euroa 100 euron sijaan).</p> <p>4) Heti kun hallintoviranomainen oli suorittanut paisutetun määrän (1 000 euroa), hän pyysi tavarantoimittajaa palauttamaan alkuperäisen laskun todellisen määrän (100 euroa) ja liian suurena maksetun väärän määrän (1 000 euroa) välisen erotuksen (900 euroa = 1 000 euroa – 100 euroa) vedoten kirjanpitäjän tekemään virheeseen.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä:</p> <p>Yleisiä sääntöjä ja ohjeita ei ollut käytössä tositteiden vertailevaa tarkastusta varten.</p> <p>Vääriin laskuihin keskittyvää riskianalyysia ei ollut käytössä.</p> <p>Lopullisen tuensaajan toimittamien tavaroiden markkinahintoja ei tiedetty.</p>
Varoitusmerkit	<p>Laskuihin merkityt luvut olivat pyöreitä summia.</p> <p>Käytettiin samaa tavarantoimittajaa tai useita eri tavarantoimittajia.</p> <p>Tavarantoimittaja oli sijoittautunut ulkomaille, kun taas tavarat tai palvelut voitiin hankkia paikallismarkkinoilta samaan tai alhaisempaan hintaan.</p> <p>Hinta oli paljon keskimääräistä markkinahintaa korkeampi.</p>

PE	148
Ala	ESR

OK	2000–2006
Sääntöjenvastaisuusluokka	Väärät asiakirjat – Väärät laskut – Lahjonta
IMS-raportointi	Ei käytössä
Sääntöjenvastaisuuskoodi	213 – 850
Vaara	Punainen
Petosmallin kuvaus	<p>Lopullinen tuensaaja suurensi kustannuksiaan esittämällä väärät asiakirjat ja väärät laskut.</p> <p>Väärä asiakirja-aineisto koski koulutuskursseja, joita ei koskaan järjestetty tai järjestettiin vain osittain.</p> <p>Toimintatapa: lopullinen tuensaaja väärensi koulutuskurssien tositteita: kirjanpitoasiakirjoja, läsnäololuetteloja, ostokuitteja.</p> <p>Sen jälkeen lopullinen tuensaaja toimitti hallintoviranomaiselle asiakirja-aineiston ja esitti maksupyynnön.</p> <p>Toimitetut asiakirjat olisi pitänyt tarkastaa hallintoviranomaisen ensimmäisen tason valvonnassa. Tarkastuksista vastuussa ollut henkilö kuitenkin salasi petoksen, koska lopullinen tuensaaja lahjoi hänet.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: hallinnointijärjestelmä ei toiminut asianmukaisesti yhteen henkilöstön jäsenen kohdistuneen lahjonnan vuoksi.</p> <p>Ensimmäisen tason valvonta ei ollut luotettava.</p> <p>Oppilaille ei tiedotettu koulutuksen tarkoituksesta, kestosta ja ehdoista, ja avoimuus puuttui.</p> <p>Tarkastusviranomainen ei käyttänyt riskianalysijärjestelmää mahdollisten lahjontatapausten tai väärennettyjen asiakirjojen havaitsemiseksi.</p>
Varoitusmerkit	<p>Samalla lopulliselle tuensaajalle myönnettiin useita koulutuskursseja, joiden loppusummat olivat pieniä.</p> <p>Lopullisella tuensaajalla oli heikot taloudelliset ja operatiiviset</p>

	valmiudet suhteessa sen toteuttamaan suureen määrään hankkeita.
--	---

PE	147
Ala	ESR
OK	1994–1999
Sääntöjen- vastaisuus- luokka	Väärät tositteet
IMS- raportointi	Ei käytössä
Sääntöjen- vastaisuus- koodi	213 – 214
Vaara	Oranssi
Petosmallin kuvaus	<p>Lopullinen tuensaaja väärensi toteutettujen koulutuskurssien asiakirjoja ja keräsi väärää laskuja, joissa esitetyt kustannukset eivät olleet koskaan toteutuneet tai olivat toteutuneet vain osittain.</p> <p>Toimintatapa: lopullinen tuensaaja toimitti hallintoviranomaiselle asiakirja-aineistoa, kuten osanottajaluettelon ja opetustilojen vuokratuiteja tai kouluttajille suoritettuja maksuja, jotka olivat väärää tai osittain väärää, saadakseen maksuja koulutuksesta, jota ei ollut järjestetty tai oli järjestetty vain osittain ilmoitettua pienemmälle määrälle oppilaita.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: ensimmäisen tason tarkastukset olivat heikkoja, ja ne toteutettiin vain osittain.</p> <p>Oppilaille ei tiedotettu koulutuksen tarkoituksesta, kestosta ja ehdoista, ja avoimuus puuttui.</p> <p>Tarkastusviranomaisen ei käyttänyt riskianalyyysjärjestelmää väärin laskujen havaitsemiseksi.</p> <p>Ensimmäisen tason valvontaa ei suoritettu täysimääräisesti lopullisen tuensaajan toimittamien menojen osalta.</p>

Varoitusmerkit	Osanottajaluettelossa olevat allekirjoitukset näyttävät siltä, että yksi henkilö olisi voinut tehdä ne. Laskuissa oli pyöristetyt summat, eri tavarantoimittajien laskuissa oli sama formaatti, laskuissa oli virheellinen alv-numero tai alv-numero oli ristiriidassa laskun muiden tietojen kanssa.
----------------	--

PE 145

Ala EMOTR:n ohjausosasto

OK 1994–1999

Sääntöjen-
vastaisuus-
luokka Väärä ilmoitus – Väärät tositteet

IMS-
raportointi Ei ilmoitettu

Sääntöjen-
vastaisuus-
koodi 213 – 214

Vaara Oranssi

Petosmallin
kuvaus Lopullisena tuensaajana ollut kunta sai tukea vanhan historiallisen rakennuksen kunnostamiseen ja entisöintiin. Se siirsi töiden suorittamisen toimeksisaajalle.

Lopullisen tuensaajan ja toimeksisaajan allekirjoittamassa sopimuksessa oli kuitenkin kyse rakennuksen kunnostamisesta hotelliksi.

Näin ollen, toisin kuin lopullinen tuensaaja oli ilmoittanut ja tarjouspyynnön ja toimenpideohjelman vastaisesti, tuen käyttötarkoituksena oli rakennuksen muuttaminen hotelliksi eikä niinkään sen edustaman kulttuuriperinnön säilyttäminen.

Lisäksi lopullinen tuensaaja toimitti hallintoviranomaiselle väärät laskut kustannustensa paisuttamiseksi.

Toimintatapa: kunta toimitti hallintoviranomaiselle tukihakemuksen, jossa tarkoituksena ilmoitettiin vanhan historiallisen rakennuksen

kunnostaminen.

Hakemukseen liitettiin kuitenkin vääriä ilmoituksia ja vääriä asiakirjoja, joilla pyrittiin osoittamaan, että hakija täytti tarjouspyynnössä asetetut tukikelpoisuuskriteerit. Väärissä ilmoituksissa oli kyse maanomistuksesta ja kunnostettavan rakennuksen omistuksesta sekä hankkeen todellisesta tarkoituksesta (vanhan historiallisen rakennuksen muuttaminen hotelliksi eikä paikallisen kulttuuriperinnön säilyttäminen).

Hanke hyväksyttiin rahoitukseen, koska kunnan edustajat painostivat hallintoviranomaista ja toimittivat väärät asiakirjat.

Lopullinen tuensaaja antoi työt toimeksisaajayrityksen suoritettaviksi. Kunnan tärkeimmillä ja muilla edustajilla oli kyseisessä yrityksessä taloudellisia intressejä.

Hankkeen toteuttamisvaiheessa lopullinen tuensaaja toimitti toimeksisaajan tuottamia vääriä laskuja kustannusten paisuttamiseksi.

Todettu
haavoittuvuus

Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: poliittiset puolueet vaikuttivat hallintoviranomaiseen.

Ohjeita ei ollut virallisia asiakirjoja varten, jotka hakijoiden on toimitettava osoittaakseen täyttävänsä tarjouspyynnössä esitetyt kriteerit.

Hakijan hankintavaiheessa toimittamia asiakirjoja ja ilmoituksia ei tarkastettu.

Paikalla ei tehty tarkastuksia hankkeen lopussa.

Varoitusmerkit

Lopullinen tuensaaja antoi ilmoituksen toimivaltaisten viranomaisten antamien todistusten sijaan (tässä tapauksessa hakijan antama ilmoitus korvasi maarekisteriotteen maan ja rakennuksen omistuksesta).

Hankesuoritetta voidaan helposti käyttää muuhun kuin rahoitusta varten hyväksytyyn tarkoitukseen.

PE	144
Ala	EAKR
OK	2000–2006
Sääntöjen- vastaisuus-	Väärä tukihakemus – Muita sääntöjä ei noudatettu.

luokka	
IMS-raportointi	Käytössä
Sääntöjen-vastaisuus-koodi	208 – 612
Vaara	Oranssi
Petosmallin kuvaus	<p>Hanke myönnettiin lopulliselle tuensaajalle matkailuinfrastruktuurin rakentamista varten hallintoviranomaiselle toimitettujen väärän ilmoituksen ja väärin asiakirjojen perusteella.</p> <p>Lopullinen tuensaaja käytti tuen asuntojen rakentamiseen matkailuinfrastruktuurien sijaan rikkoen tarjouskilpailuehtoja ja vastoin toimenpideohjelman mukaista toimenpiteen tarkoitusta.</p> <p>Lopullinen tuensaaja toteutti hankkeen noudattamatta asiaan sovellettavaa EU:n ympäristölainsäädäntöä.</p> <p>Toimintatapa: Lopullinen tuensaaja pystyi vaikuttamaan hallintoviranomaiseen paikallisen hallintovirkamiehen suorittaman painostuksen ansiosta. Kyseisellä hallintovirkamiehellä oli taloudellisia intressejä lopulliseen tuensaajaan nähden.</p> <p>Tuki myönnettiin, koska hallintoviranomaiselle toimitettiin vääriä ilmoituksia ja väärä hanke.</p> <p>Tuki käytettiin voiton maksimoimiseksi muuhun kuin hallintoviranomaiselle hankintavaiheessa ilmoitettuun tarkoitukseen.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: lopullinen tuensaaja pystyi vaikuttamaan hallintoviranomaiseen.</p> <p>Hallintoviranomainen ei tarkastanut hankkeen lopullista tulosta.</p> <p>Maarekisteriin ei ollut merkitty hankesuoritteeseen liittyvää sitovaa ehtoa.</p> <p>Käytössä ei ollut erityisiä ohjeita siitä, mitä tarkastuksia oli tehtävä ja mitä asiakirjoja oli toimitettava, jotta voitaisiin varmistaa, että lopullinen tuensaaja noudattaa EU:n lainsäädäntöä.</p> <p>Lopullisen tuensaajan toimittamia menoilmoituksia koskevat ensimmäisen tason tarkastukset olivat heikkoja.</p>

Varoitusmerkit	<p>Hankkeet rahoitettiin matkailutoimenpiteiden perusteella.</p> <p>Lopullisen tuensaajan ilmoitukseen ei liitetty erityistä varmennusta.</p> <p>Hankesuoritteita voitiin käyttää muihin kuin hankkeessa ilmoitettuun tarkoitukseen.</p>
----------------	--

PE	142
Ala	EMOTR:n ohjausosasto – EAKR
OK	2000–2006
Sääntöjen- vastaisuus- luokka	Väärät ilmoitukset – Toimea ei toteutettu
IMS- raportointi	Ei käytössä
Sääntöjen- vastaisuus- koodi	208 – 810
Vaara	Oranssi
Petosmallin kuvaus	<p>Rakennerahastoista myönnettiin rahoitusta nuorille hakijoille maataloustoiminnan aloittamiseen.</p> <p>Tarjouspyynnössä asetettiin useita tukikelpoisuuskriteerejä.</p> <p>Tutkimuksessa korostettiin, että suurin osa lopullisista tuensaajista ei täyttänyt tarjouspyynnössä esitettyjä vaatimuksia ja että monet heistä eivät harjoittaneet maataloustoimintaa tai olivat jo viljelijöitä.</p> <p>Toimintatapa: Lopulliset tuensaajat toimittivat hallintoviranomaiselle väärä ilmoituksia osoittaakseen täyttävänsä kaikki tarjouspyynnössä esitetyt kriteerit. Paikallishallinto vaikutti hallintoviranomaiseen tuen saamiseksi tarkoituksenaan auttaa pääasiallisesti työttömiä nuoria.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: paikalliset poliittiset viranomaiset vaikuttivat hallintoviranomaiseen.</p> <p>Hallintoviranomainen hyväksyi lopullisen tuensaajan antaman</p>

	<p>ilmoituksen tarkastamatta lainkaan asiakirjoja.</p> <p>Tarkastusviranomaisen ei ollut riippumaton hallintoviranomaiseen nähden.</p>
Varoitusmerkit	<p>Lopullinen tuensaaja antoi ilmoituksen toimivaltaisen viranomaisen toimittaman todistuksen sijaan.</p> <p>Suurelle määrälle lopullisia tuensaajia myönnettiin useita pieniä summia.</p> <p>Hanke toteutettiin taantuvalla alueella tai alueella, jossa työttömyysaste on jäsenvaltion keskiarvoa korkeampi.</p>

PE	141
Ala	ESR
OK	2000–2006
Sääntöjen- vastaisuus- luokka	Väärät ilmoitukset – Toimea ei toteutettu
IMS- raportointi	Ei käytössä
Sääntöjen- vastaisuus- koodi	208 – 810
Vaara	Oranssi
Petosmallin kuvaus	<p>Lopullinen tuensaaja (osakeyhtiö) sai tukea ammatillisen koulutuksen järjestämiseksi sillä edellytyksellä, että se työllistäisi oppilaat määräämättömäksi ajaksi tehdyillä sopimuksilla koulutusjakson lopussa.</p> <p>Hallintoviranomainen myönsi hankkeen ilmoittautumisjärjestyksen perusteella.</p> <p>Lopullinen tuensaaja ei ilmoittanut oppilaille, että sillä oli velvollisuus työllistää nämä sopimuksen päätyttyä, eikä suorittanut pakollisia maksuja.</p> <p>Lopullisen tuensaajan osakas osoittautui myös toisen vastaaville</p>

	<p>hankkeille tukea saavan osakeyhtiön osakkaaksi.</p> <p>Toimintatapa: talouden toimija ilmoitti tukea hakiessaan hallintoviranomaiselle virheellisesti, että sillä oli toiminnalliset valmiudet työllistää oppilaat koulutuksen lopussa.</p> <p>Tämän jälkeen lopullinen tuensaaja toimitti hallintoviranomaiselle väärän ilmoituksen oppilaiden palkkioiden maksamisesta ja näiden kanssa määräämättömäksi ajaksi tehdyistä työsopimuksista.</p> <p>Samanaikaisesti lopullinen tuensaaja salasi oppilailta koulutuksen tarkoituksen ja heille koulutuksen lopussa kuuluvat oikeudet.</p> <p>Suuri osa hankkeen toteuttamiseen liittyvistä maksuista suoritettiin käteisellä.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: Tehokas arviointiprosessi puuttui hankkeiden myöntämisvaiheessa. Hallintoviranomainen ei tarkastanut talouden toimijan toiminnallisia valmiuksia, tilinpäätöstä tai yritysorganisaatiota arvioidakseen kyseisen toimijan valmiuksia toteuttaa hanke.</p> <p>Hallintoviranomaisen hyväksymisvaiheessa käyttämä tapa noudattaa ilmoittautumisjärjestystä näyttäisi olevan ristiriidassa moitteettoman hallinnon, tehokkuuden ja vaikuttavuuden periaatteiden kanssa.</p> <p>Hakijoiden antamia ilmoituksia ei tarkastettu.</p> <p>Hankkeiden tarkoitusta ei julkaistu.</p> <p>Hallintoviranomaisella ei ollut käytettävissään ohjeita, joiden avulla se olisi voinut tarkastaa, oliko lopullinen tuensaaja tiedottanut oppilaille hankkeen tarkoituksesta ja heidän oikeuksistaan koulutuksen lopussa.</p>
Varoitusmerkit	<p>Lopullisen tuensaajan yritysorganisaatio oli keltoton.</p> <p>Lopullinen tuensaaja suoritti maksut käteisellä.</p> <p>Hankkeiden hyväksymisvaiheessa ei noudatettu asianmukaista valintamenettelyä.</p>

PE	270
Ala	EAKR

OK	2000–2006
Sääntöjenvastaisuusluokka	Väärennetyt tositteet
Sääntöjenvastaisuuskoodi	213
IMS-raportointi	Ei käytössä
Vaara	Oranssi
Petosmallin kuvaus	<p>Hanke myönnettiin lopulliselle tuensajalle liikuntainfrastruktuurin rakentamista varten.</p> <p>Hankkeen toteuttamisesta tehtiin sopimus tilapäisen yritysten yhteenliittymän kanssa.</p> <p>Toimeksisaaja laskutti samoista töistä useaan kertaan.</p> <p>Lisäksi toimeksisaaja käytti liikuntainfrastruktuurin rakentamisessa halvempia ja huonompilaatuisia raaka-aineita, kuin mitä lopullisen tuensajaan kanssa tehdyssä sopimuksessa oli ilmoitettu.</p> <p>Lopullisen tuensajan henkilöstö vastasi töiden suorittamisen asianmukaisuuden valvonnasta ja tarkastamisesta.</p> <p>Toimintatapa: Toimeksisaaja (yritysten tilapäinen yhteenliittymä) toimitti lopulliselle tuensajalle samoista töistä eri laskut. Näissä laskuissa töitä kuvattiin hieman eri sanamuodoin, jotta salattaisiin, että kyseessä olivat samat työt.</p> <p>Käyttämällä muita kuin sopimuksessa sovittuja ja lopulliselle tuensajalle toimitetuissa laskuissa kuvattuja materiaaleja lopullinen tuensaja saattoi maksimoida voittonsa.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Lopullinen tuensaja: pakollisissa tarkastuksissa, joita lopullisen tuensajan on tehtävä toimeksisaajan toteuttamien töiden laadun varmistamiseksi, ei havaittu lainkaan OLAFin tutkinnassa korostettuja sääntöjenvastaisuuksia.</p> <p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: hallintoviranomainen ei varmistanut töiden laadun asianmukaista tarkastamista eikä hankkeen asianmukaista toteuttamista ennen tuen maksamista.</p>

	Hallintoviranomaisen valvontajärjestelmässä ei havaittu lainkaan toimeksisaajan toimittamia vääriä laskuja.
Varoitusmerkit	Töiden suorittamisen määräaika jatkettiin. Laskut maksettiin käteissuorituksena. Laskuissa oli ristiriitaisia tietoja.

PE	192
Ala	ESR – EMOTR:n ohjausosasto
OK	2000–2006
Sääntöjenvastaisuusluokka	Väärä ilmoitus
Sääntöjenvastaisuuskoodi	818
IMS-raportointi	Ei käytössä
Vaara	Oranssi
Petosmallin kuvaus	Lopullinen tuensaaja esitti hallintoviranomaiselle liioitellut henkilöstö- ja koulutuskustannukset. Toimintatapa: Lopullinen tuensaaja toimitti hallintoviranomaiselle ilmoituksia todellisia kuluja huomattavasti korkeammista henkilöstökuluista. Verrattaessa lopullisen tuensaajan virallista kirjanpitoa henkilöstön palkkalistoihin ja hallintoviranomaiselle toimitettuun ilmoitukseen edellä mainittujen asiakirjojen väliset ristiriitaisuudet korostuivat. Hankkeiden perusteella laskutettuja tunteja oli huomattavasti enemmän, kuin mitä yritys oli maksanut työtunneista työntekijöilleen. Kouluttajien kustannuksia oli myös liioiteltu merkittävästi (70 prosentilla).
Todettu haavoittuvuus	Tarkastusjärjestelmä: kansallinen tarkastusviranomainen havaitsi kyseisen petoksen yhdessä hankkeessa, muttei ulottanut tarkastustaan muihin samalle lopulliselle tuensaajalla myönnettyihin

	<p>hankkeisiin eikä ilmoittanut asiasta hallintoviranomaiselle.</p> <p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: käytävissä ei ollut hallinnollisia ohjeita, joiden mukaan henkilöstö- ja oppilaskuluja koskeviin ilmoituksiin olisi liitettävä tositteita, kuten palkkalistoja ja vastaavia asiakirjoja.</p> <p>Ensimmäisen tason valvonta oli heikkoa, sillä liitteitä ei vertailtu keskenään.</p>
Varoitusmerkit	<p>Henkilöstökuluja koskevassa ilmoituksessa ylitettiin työmarkkinoiden keskihinnat.</p> <p>Henkilöstön määrä ja tuntikohtaiset kustannukset olivat korkeammat kuin mitä vastaavissa hankkeissa katsottiin tarpeelliseksi.</p> <p>Samalle lopulliselle tuensaajalle myönnettiin useita samankaltaisia hankkeita.</p>

PE	275
Ala	KOR
OK	2000–2006
Sääntöjenvastaisuusluokka	Väärät tositteet – Tukeen oikeuttamattomat menot
Sääntöjenvastaisuuskoodi	213 – 325
IMS-raportointi	Ei käytössä
Vaara	Punainen
Petosmallin kuvaus	<p>Lopullinen tuensaaja toimitti hallintoviranomaiselle runsaasti laskuja, joissa esitetyt kulut eivät olleet tukikelpoisia menoja koskevien sääntöjen mukaisia.</p> <p>Toimintatapa: lopullinen tuensaaja pyysi EU:n ulkopuolelle sijoittautunutta yritystä toimittamaan vääriä laskuja, jotka se esitti</p>

	<p>hallintoviranomaiselle paisuttaakseen hankkeen kustannuksia.</p> <p>Hallintoviranomainen hyväksyi kyseiset menoerät ja suoritti maksun lopulliselle tuensaajalle.</p> <p>Toiset EU:n ulkopuolelle sijoittautuneet yritykset toimittivat lopulliselle tuensaajalle laskut töistä ja palveluista, joita ei koskaan toteutettu.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnollisia ohjeita tukikelpoisia kustannuksia ja väärin laskujen jäljittämistä varten ei ollut käytettävissä.</p> <p>Ohjeita asetuksen (EY) N:o 1681/94 mukaisten kertomusten laatimiseksi ei ollut käytettävissä.</p>
Varoitusmerkit	<p>Sama tavarantoimittaja esitti erimuotoisia ja -värisiä laskuja, tai eri tavarantoimittajat esittivät samanmuotoisia tai samanvärisiä laskuja.</p> <p>Laskutetun erän tai palvelun kuvaus oli ristiriidassa muiden käytettävissä olleiden tietojen kanssa (esim. koneen vuokraamisesta esitetty lasku, vaikka samaa konetta tuolloin korjattiin, lasku palveluista tai töistä, joita ei voitu toteuttaa ottaen huomioon yrityksen taitotieto, teollinen kapasiteetti ja henkilöresurssit).</p> <p>Laskutettu erä ja palvelu olivat ristiriidassa yrityksen liiketoiminnan tavoitteiden kanssa.</p> <p>Palvelut ja tavarat olivat saatavilla paikallisilla markkinoilla, mutta ne hankittiin toisilta maantieteellisesti kaukana sijaitsevilta markkinoilta.</p>

1.2. Ryhmä ”Päällekkäisrahoitus”

PE-numero	172
Ala	EAKR
OK	1994–1999 / 2000–2006
Säätöjen- vastaisuusluokka	Päällekkäisrahoitus
Säätöjen- vastaisuuskoodi	606
IMS-raportointi	Ei käytössä
Vaara	Punainen
Petosmallin kuvaus	<p>Lopullinen tuensaaja (kunta) haki tukea hankkeelle, joka oli jo toteutettu (nk. takautuva hanke).</p> <p>Takautuvat hankkeet ovat hankkeita, jotka esitetään hallintoviranomaiselle niiden toteuttamisvaiheessa tai sen jälkeen. Niitä rahoitetaan EU:n varoilla edellyttäen, että ne täyttävät määritetyn tavoitteen ja kyseisen ohjelmointikauden kattavassa lainsäädännössä asetetut tukikelpoisuuskriteerit.</p> <p>Hankkeella haluttiin kunnostaa vanha rakennus julkiseksi rakennukseksi.</p> <p>Samaan aikaan toinen tuensaaja (yksityisyrittäjä, joka osoittautui ensimmäisen tuensaajan toimeksisaajaksi) haki toista tukea, jota rahoitettaisiin ohjelmointikauden 2000–2006 varoista ja jolla rakennus kunnostettaisiin hotelliksi.</p> <p>Tutkimuksissa selvisi, että ensimmäisessä hankkeessa toteutetut työt (jotka merkittiin takautuvasti kirjanpitoon ohjelmointikaudelle 1994–1999) kuuluivat toisen hankkeen töihin, joille maksettiin toista tukea ohjelmointikaudelta 2000–2006.</p> <p>Toimintatapa: Kaksi lopullista tuensaajaa esitti kaksi hanketta kahdelle eri hallintoviranomaiselle. Ensisilmäyksellä hankkeet vaikuttivat erillisiltä, koska ne toimitti kaksi eri lopullista tuensaajaa,</p>

	<p>koska niissä ilmoitettiin eri tavoitteet (ensiksi mainitussa oli julkinen tavoite, viimeksi mainitussa oli kyseessä yksityinen liiketoimi) ja koska ne kuuluivat kahteen eri ohjelmointikauteen ja toimenpiteeseen.</p> <p>Molemmissa hankkeissa oli kuitenkin kyse samaa rakennusta koskevista samoista töistä.</p> <p>Molemmat lopulliset tuensaajat toimittivat hallintoviranomaiselle väärät ilmoitukset ja todistukset, jotta petosta ei havaittaisi.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Lainsäädäntö: selkeät säännöt ja valvonta puuttuivat, jotta takautuvia hankkeita koskeva petos olisi onnistuttu torjumaan.</p> <p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: hallintoviranomaisella ei ollut taustatietojärjestelmiä tai välineitä, joiden avulla aiempi rahoitus olisi käynyt ilmi ja päällekkäisen rahoituksen riski olisi vältetty.</p> <p>Ensimmäisen tason tarkastukset olivat hyvin heikkoja, sillä ne perustuivat lopullisen tuensaajan ilmoitukseen sen sijaan, että ne olisivat perustuneet virallisiin asiakirjoihin, kuten maarekisteriotteisiin.</p> <p>Sääntöjenvastaisuuksia koskeva raportointijärjestelmä ei ollut luotettava, sillä jäsenvaltio ei ilmoittanut sääntöjenvastaisuudesta.</p>
Varoitusmerkit	<p>Takautuva hanke.</p> <p>Lopullisen tuensaajan osakkaalla oli taloudellisia intressejä toiseen lopulliseen tuensaajaan nähden.</p> <p>Tositteena esitettiin lopullisen tuensaajan antama ilmoitus eikä viranomaisten antamaa todistusta.</p>

PE-numero	176
Ala	EAKR
OK	2000–2006
Sääntöjen- vastaisuusluokka	Päällekkäisrahoitus
IMS-raportointi	Käytössä
Sääntöjenvastaisuus- koodi	606

Vaara	Punainen
Petosmallin kuvaus	<p>Lopullinen tuensaaja vastaanotti koneen, jota se tarvitsi toteuttaakseen tutkimushankkeensa ja jonka (eri jäsenvaltioon sijoittautunut) valtiosta riippumaton järjestö toimitti veloitusetta.</p> <p>Lopullinen tuensaaja ei maksanut kyseiselle järjestölle koneesta, koska se oli hankittu valtion tukirahoilla.</p> <p>Lopullinen tuensaaja salasi kuitenkin tämän asiantilan hallintoviranomaiselta ja toimitti koneen ostamista osoittavan väärän kuitin.</p> <p>Toimintatapa: Lopullinen tuensaaja havaitsi mahdollisuuden hankkia tutkimushankkeessaan tarvitsemansa kone veloitusetta. Tämän jälkeen se hankki väärennetyn ostokuitin todellisen tavarantoimittajan kanssa samaan jäsenvaltioon sijoittautuneen epämääräisen tavarantoimittajan välityksellä ja toimitti tämän kuitin hallintoviranomaiselle.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: tositteiden vertailua koskevia sääntöjä ja ohjeita ei ollut käytettävissä.</p> <p>Mahdollista päällekkäisrahoitusta ja väärin laskujen riskiä ei analysoitu.</p> <p>Koheesiopolitiikkaan osallistuvilla hallintoviranomaisilla ei ollut tietojärjestelmää, jonka avulla päällekkäisrahoitus olisi paljastunut.</p>
Varoitusmerkit	<p>Poikkeuksellinen rajatylittävä osto — Ristiriitaiset tiedot laskuissa.</p> <p>Maksut suoritettiin käteisellä.</p>

1.3. Eturistiriita

PE	271 – 196
Ala	EAKR
OK	2000–2006
Sääntöjenvastaisuusluokka	Eturistiriita
Sääntöjenvastaisuuskoodi	Sääntöjenvastaisuustyyppiä ei ole luokiteltu IMS-järjestelmässä
IMS-raportointi	Ei käytössä
Vaara	Oranssi
Petosmallin kuvaus	<p>Hallintoviranomainen siirsi välittävälle elimelle (yksityisyrittäjä) toimenpideohjelmien hallinnoinnin ja erityisesti rahoitettavien hankkeiden valinnan.</p> <p>Välittävän elimen johtokunnan jäsenet olivat jäseninä myös yhteisyrityksessä, johon kuului toimenpideohjelman lopullisen tuensaajan edustajia.</p> <p>Toimintatapa: Julkisten laitosten (jotka vastasivat rakennerahastoista myönnettyjen varojen hallinnoinnista) ja talouden toimijoiden kesken perustettiin yhteisyrittäjä. Yhteisyrittäjän perustamisen jälkeen hallintoviranomainen nimesi yksityisen osakeyhtiön välittäväksi elimeksi, joka vastasi yhden tai useamman toimenpideohjelman hallinnoinnista. Yhteisyrittäjän jäsenet muodostivat osakeyhtiön (välittävän elimen) johtokunnan. Näin ollen johtokunnan jäsenet edustivat viranomaisia ja talouden toimijoita.</p> <p>Kyseisillä talouden toimijoilla oli edustus välittävän elimen johtokunnassa, joten ne osallistuivat myös päätöksentekoprosessiin, jossa myönnettiin EU:n varoja. Talouden toimijoina ne myös esittivät hankkeita välittävälle elimelle.</p>

<p>Todettu haavoittuvuus</p>	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: erityistä tarkastusta ei tehty sen havaitsemiseksi, että päätöksentekoprosessiin osallistui henkilöitä, joilla saattoi olla henkilökohtaisia tai taloudellisia intressejä, jotka vaikuttavat päätökseen, jonka ne joutuivat tekemään välittävän elimen johtokunnan jäseninä.</p> <p>Kansallisten viranomaisten mukaan tämä talouden toimijoiden kaksoisrooli ei vastannut eturistiriidan määritelmää.</p> <p>Tosin, vaikka tällainen käytäntö on ristiriidassa moitteettoman varainhoidon yleisen periaatteen kanssa, joka sisältää toimintojen erottelun, voimassa olevassa lainsäädännössä ei nimenomaisesti kielletä sitä.</p>
<p>Varoitusmerkit</p>	<p>Toimintojen erottelua varten ei ollut käytettävissä erityisiä ohjeita. Talouden toimijat kuuluivat välittävän elimen johtokuntaan.</p>

<p>PE</p>	<p>143</p>
<p>Ala</p>	<p>ESR</p>
<p>OK</p>	<p>1994–1999</p>
<p>Sääntöjen- vastaisuus- luokka</p>	<p>Eturistiriita</p>
<p>IMS- raportointi</p>	<p>Ei käytössä</p>
<p>Sääntöjen- vastaisuus- koodi</p>	<p>Sääntöjenvastaisuustyyppiä ei ole luokiteltu IMS-järjestelmässä.</p>
<p>Vaara</p>	<p>Oranssi</p>
<p>Petosmallin kuvaus</p>	<p>Talouden toimija haki tukea ammatillisten koulutuskurssien järjestämistä varten, vaikka sillä ei ollut tarjouspyynnössä vaadittua asiantuntemusta eikä pätevyyttä.</p> <p>Tämän vuoksi kyseinen toimija (lopullinen tuensaja) siirsi hankkeen toteuttamisen sopimuspuoleksi valitulle yritykselle tarjouspyyntöehtojen vastaisesti ja ilmoittamatta asiasta hallintoviranomaiselle.</p> <p>Petoksen tekemistä helpotti lopullinen tuensaja, joka oli</p>

	<p>hallintoviranomaisen arviointilautakunnan (hankkeiden valinnasta vastaavan elimen) jäsen ja jolla oli taloudellisia intressejä koulutusta järjestävässä toimeksisaajaksi valitussa yrityksessä.</p> <p>Toimintatapa: Talouden toimija haki tukea oltuaan yhteydessä arviointilautakunnan jäsenen. Arviointilautakunnan jäsenen painostuksen vuoksi tuki myönnettiin kyseiselle talouden toimijalle.</p> <p>Tämän jälkeen lopullinen tuensaaja ulkoisti hankkeen toteuttamisen yritykselle, jossa arviointilautakunnan jäsenellä oli merkittäviä taloudellisia intressejä.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: hankintaprosessiin osallistuva henkilö harjoitti painostusta, jotta hankkeelle tarkoitettu tuki myönnettäisiin tietyille talouden toimijalle.</p> <p>Käytössä ei ollut ohjeita eturistiriidan tunnistamiseksi eikä ohjeita siitä, mitä tarkastuksia ja toimia hallintoviranomaisen olisi tehtävä eturistiriidan välttämiseksi.</p> <p>Valintavaiheessa ei muodostettu yleiskuvaa lopullisen tuensaajan todellisesta taloudellisista ja toiminnallisista valmiuksista toteuttaa kyseinen hanke.</p>
Varoitusmerkit	<p>Lopullisena tuensaajana ollut yritys perustettiin juuri vähän ennen tuen hakemista.</p> <p>Lopullinen tuensaaja antoi menoilmoituksen ja lausunnon pätevyytensä osoittamisesta.</p> <p>Hallintoviranomainen ulkoisti hankkeiden arvioinnin.</p>

PE-numero	265 – 165 – 169 – 186 – 187
Ala	EAKR
OK	1994–1999
Sääntöjen-vastaisuusluokka	Eturistiriita — hanketta ei toteutettu sääntöjen mukaisesti.
IMS-raportointi	Ei käytössä
Sääntöjen-vastaisuuskoodi	Sääntöjenvastaisuustyyppiä ei ole luokiteltu IMS-järjestelmässä – 812

Vaara	Punainen
Petosmallin kuvaus	<p>Lopulliselle tuensaajalle (paikallishallinnon yhteyteen perustetulle osuuskunnalle) myönnettiin tukea infrastruktuurin rakentamista varten, ja se nimitti luonnollisen henkilön projektipäälliköksi.</p> <p>Projektipäällikölle annettiin lopullisen tuensaajan täydet valtuudet ilman, että viimeksi mainittu olisi ryhtynyt mihinkään toimenpiteisiin tämän toiminnan tarkastamiseksi ja valvomiseksi.</p> <p>Hankkeen toteuttaminen uskottiin toimeksisaajaksi valitulle yritykselle, jonka projektipäälliköllä oli asiaan liittyviä taloudellisia intressejä, koska hän oli yrityksen pääosakas.</p> <p>Tämän vuoksi lopullisen tuensaajan nimeämän projektipäällikön ja lopullisen tuensaajan toimeksisaajan edut olivat ristiriidassa lopullisen tuensaajan etujen kanssa.</p> <p>Projektipäällikön ja toimeksisaajaksi valitun yrityksen etujen yhteneväisyys sekä se, että projektipäällikön toimintaa ei valvottu, mahdollistivat toiminnan, joka ei ollut lopullisen tuensaajan ja toimeksisaajan välisen sopimuksen mukaista ja jonka avulla toimeksisaajan voitot voitiin maksimoida.</p> <p>Toimintatapa: Tuen myöntämisenvaiheessa lopullinen tuensaaja painosti hallintoviranomaista rahoittamaan kyseistä hanketta. Painostusta helpotti lopullisen tuensaajan erityinen luonne (paikallishallinto), johon liittyi voimakas poliittinen vaikutusvalta. Hankkeen myöntämisen jälkeen lopullinen toimeksisaaja nimitti projektipäällikön toteuttamaan hanketta.</p> <p>Projektipäällikkö — jolla oli täydet valtuudet toimia lopullisen tuensaajan lukuun — siirsi työt yritykselle, jonka merkittävänä osakkaana se itse oli, ja pystyi näin ollen maksimoimaan toimeksisaajan voitot salaamalla sen, ettei toimeksisaajan ja lopullisen tuensaajan välistä sopimusta noudatettu.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Lopullinen tuensaaja: lopullinen tuensaaja ei perustanut valvontajärjestelmää hankkeen toteuttamista koskevia tarkastuksia varten.</p> <p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: ensimmäisen tason valvonta oli heikkoa, koska muiden puutteiden lisäksi tarkastuksia ei tehty paikalla hankkeen asianmukaisen toteuttamisen varmistamiseksi.</p>

	Toimintojen erottelun, vastuullisuuden ja avoimuuden periaatteita ei noudatettu.
Varoitusmerkit	Julkisten elinten yhteenliittymällä ei ollut asianmukaista organisaatiota hankkeen toteuttamista ja/tai toteuttamisen valvontaa varten. Toimeksisaajalla oli maksuvalmiusvaikeuksia. Toteutettava hanke oli monimutkainen.

PE	194
Ala	EAKR
OK	1994–1999
Sääntöjenvastaisuusluokka	Eturistiriitä
Sääntöjenvastaisuuskoodi	Sääntöjenvastaisuustyyppiä ei ole luokiteltu IMS-järjestelmässä
IMS-raportointi	Ei käytössä
Vaara	Oranssi
Petosmallin kuvaus	Lopulliselle tuensajalle (julkiselle elimelle) myönnettiin uuden tietojärjestelmän toteuttamista koskeva hanke. Hankkeen toteuttamisesta tehtiin sopimus yksityisyrittäjän (toimeksisaajan) kanssa, jonka toimintaa valvoisi lopullisen tuensajaan nimittämä valvonta- ja vastaanottokomitea. Valvonta- ja vastaanottokomitean puheenjohtaja (joka oli vastuussa toimitetun ohjelmiston asianmukaisen toiminnan ja sopimuksenmukaisuuden varmistamisesta) oli hankkeeseen liittyneen toisen yrityksen tiedeasiantuntija, jonka työstä toimeksisaaja maksoi. Valvonta- ja vastaanottokomitea varmensi puheenjohtajansa painostuksesta hankkeen sääntöjenmukaisuuden, vaikkei hanke toiminut asianmukaisesti.

	<p>Toimintatapa: toimeksisaaja maksoi virallisesti kolmannelle yritykselle sen avusta hankkeen toteutuksessa.</p> <p>Maksujen todellinen tarkoitus oli maksaa kolmannen yrityksen tiedeasiantuntijalle, joka ilmoitti vilpillisesti, että toimeksisaajan toimittama ohjelmisto toimi moitteettomasti ja oli sopimusehtojen mukainen.</p> <p>Asiantuntija osoittautui lopullisen tuensaajan valvonta- ja vastaanottokomitean puheenjohtajaksi.</p> <p>Lopullinen tuensaaja myös hyväksyi sääntöjenmukaisuustodistuksen, vaikka sen henkilöstö oli jo tuonut painokkaasti esiin toimitetun järjestelmän toimivuusongelmia, ja toimitti hallintoviranomaiselle maksupyynnön.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: hankkeen varmennuselimen jäsen (valvonta- ja vastaanottokomitean puheenjohtaja) osallistui myös hankkeen toteuttamiseen.</p> <p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmässä ei varmennettu toimintojen riittävää erottelua hankkeen toteuttamisvaiheessa.</p> <p>Vastuu hankkeen sääntöjenmukaisuuden varmentamisesta olisi kuulunut antaa lopullisesta tuensaajasta riippumattomalle viranomaiselle, joka olisi täytynyt valita avoimuuden ja julkisuuden takaavin menetelmin.</p>
Varoitusmerkit	<p>Lopullisen tuensaajan ja toimeksisaajan välisen sopimuksen ehtoja muutettiin.</p> <p>Osa hankkeesta annettiin alihankkijan tehtäväksi.</p>

PE	313
Ala	ESR
OK	2000–2006
Sääntöjenvastaisuusluokka	<p>Eturistiriita</p> <p>Väärinkäyttö (hankkeen sisältö ei vastaa toimenpideohjelman tarkoitusta)</p>

Sääntöjenvastaisuuskoodi	Sääntöjenvastaisuustyyppiä ei ole luokiteltu IMS-järjestelmässä – 851
IMS-raportointi	Ei käytössä
Vaara	Punainen
Petosmallin kuvaus	<p>Tukea myönnettiin lopullisille tuensaajille paikallishallinnon tehokkuutta parantavaa toimintaa varten.</p> <p>Lopullisten tuensaajien osakkaat olivat poliitikkoja ja paikallishallinnon edustajia.</p> <p>Hallintoviranomainen toimi virastossa, jota johtavat henkilöt kuuluivat samaan poliittiseen puolueeseen kuin lopullisten tuensaajien osakkaat.</p> <p>Hanketta toteutettiin lähinnä pyöreän pöydän tapaamisissa ja seminaareissa, joita järjestettiin viikonloppuisin lomakeskuksissa, ja julkaisemalla tiedotteita. Tutkimuksessa selvisi, että kyseinen toiminta oli ristiriidassa toimenpideohjelman tavoitteen kanssa.</p> <p>Lopullisten tuensaajien toimeksisaajat olivat lopullisten tuensaajien osakkaiden sukulaisia tai työntekijöitä.</p> <p>Toimintatapa: perustettiin valtiosta riippumattomia järjestöjä ja osakeyhtiöitä, joilla oli hyvin alhainen pääoma ja heikko infrastruktuuri.</p> <p>Hakemus jätettiin luomalla keinotekoisesti tuen saamiseksi asetetut edellytykset.</p> <p>Hallintoviranomaista painostettiin poliittisesti, jotta se myöntäisi tuen tarjouspyynnössä asetettujen ehtojen näennäisen täyttämisen perusteella.</p> <p>Palvelusopimukset tehtiin lopullisen tuensaajan osakkaiden sukulaisten tai tuttavien kanssa.</p> <p>Hankkeessa toteutettiin sen päämäärän kanssa ristiriitaisia toimia, joilla voitiin hankkia ansaitsematonta voittoa lopullisen tuensaajan osakkaille tai heidän sukulaisilleen.</p>
Todettu haavoittuvuus	Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: hallintoviranomaista painostettiin poliittisesti myöntämään tuki tietyille tuensaajille.

	<p>Ensimmäisen tason tarkastuksia ei tehty lopullisen tuensaajan tositteista, jotka esitettiin maksupyynnössä.</p> <p>Hallintoviranomaisen paikalla tekemissä tarkastuksissa ei havaittu eturistiriitaa, hankkeen päämäärän ja todellisuudessa toteutettujen toimien välistä ristiriitaa eikä muita hankkeeseen vaikuttaneita vakavia sääntöjenvastaisuuksia.</p> <p>Eturistiriitaa koskevia ohjeita ei ollut käytettävissä.</p>
Varoitusmerkit	<p>Tarjouspyyntöön tuli vain vähän vastauksia — lopullista tuensaajaa ja hallintoviranomaista sekä lopullista tuensaajaa ja toimeksisaajia yhdisti sukulaisuus tai tuttavuus.</p> <p>Lopullinen tuensaaja perustettiin juuri ennen tuen hakemista.</p> <p>Lopullisen tuensaajan hallinnolla ei ollut juuri lainkaan kokemusta hankkeen toteuttamisen erityisalalta.</p> <p>Lopullisen tuensaajan organisaatio, henkilöresurssit ja/tai varat eivät soveltuneet hankkeen toteuttamiseen.</p> <p>Lopullisen tuensaajan toimia kuvattiin käyttäen yleisiä ja epämääräisiä sanamuotoja.</p> <p>.</p>

1.4. Julkisia hankintoja koskevien sääntöjen rikkominen

PE	315
Ala	ESR
OK	2000–2006
Sääntöjenvastaisuus-luokka	Julkisia hankintoja koskevien sääntöjen rikkominen
Sääntöjenvastaisuus-	614

koodi	
IMS-raportointi	Ei käytössä
Vaara	Punainen
Petosmallin kuvaus	<p>Hankkeet myönnettiin valtiosta riippumattomille järjestöille.</p> <p>Lopullisten tuensaajien osakkaat olivat poliitikkoja ja paikallishallinnon edustajia.</p> <p>Lopulliset tuensaajat eivät käynnistäneet tarjousmenettelyä eivätkä siis piitanneet julkisia hankintoja koskevasta lainsäädännöstä vaan toteuttivat hankkeet käyttäen toimeksisaajia.</p> <p>Lopullinen tuensaaja teki useita sopimuksia saman toimeksisaajan kanssa. Kussakin sopimuksessa oli kyse saman toimen yhdestä osasta. Jakamalla sopimus useiksi sopimuksiksi, joihin liittyi vähäisiä rahamääriä, haluttiin kiertää julkisia hankintoja koskevat EU:n ja kansalliset säännöt.</p> <p>Toimintatapa: Lopullinen tuensaaja jakoi hankkeen useiksi hankkeiksi kiertääkseen julkisia hankintoja koskevan EU:n ja kansallisen lainsäädännön. Kunkin yksittäisen toimen toteuttamiseksi ennakoidut varat olivat huomattavasti laissa tarjouskilpailumenettelyille säädettyjä määriä alhaisemmat. Yksittäisten toimien toteuttaminen annettiin saman toimeksisaajan tehtäväksi.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: on mahdollista, että poliittista painostusta harjoitettiin, jotta tuki myönnettäisiin tietyille tuensaajalle.</p> <p>Toteutettavat toimet kuvattiin hankkeessa käyttäen yleisiä ja epämääräisiä sanamuotoja.</p> <p>Hallintoviranomainen ei noudattanut julkisia hankintoja koskevia ohjeita eikä sisäisiä sääntöjä. Hallintoviranomainen ei havainnut julkisia hankintoja koskevien sääntöjen rikkomista paikalla tehdyissä tarkastuksissa.</p> <p>Raportointijärjestelmä ei ollut luotettava, sillä jäsenvaltio ei ilmoittanut sääntöjenvastaisuudesta.</p>
Varoitusmerkit	Lopullisen tuensaajan ja hallintoviranomaisen välillä oli sukulaisuus- tai tuttavuussuhde.

	Lopullinen tuensaaja perustettiin juuri ennen tuen hakemista.
--	---

PE-numero	255
Ala	EAKR
OK	1994–1999
Sääntöjen- vastaisuusluokka	Julkisia hankintoja koskevien sääntöjen rikkominen.
IMS-raportointi	Ei käytössä
Sääntöjen- vastaisuuskoodi	614
Vaara	Oranssi
Petosmallin kuvaus	<p>Lopullinen tuensaaja antoi jätevedenkäsittelyhankkeiden toteuttamisen toimeksisaajaksi valitulle yritykselle julkisia hankintoja koskevan EU:n ja kansallisen lainsäädännön vastaisesti.</p> <p>Tarkemmin sanoen lopullinen tuensaaja (julkinen elin) ei noudattanut julkisia hankintoja koskevia sääntöjä hankinta- eikä toteuttamisvaiheessa. Ennakot ja lopulliset maksut suoritettiin myös sopimusehtojen vastaisesti.</p> <p>Toimeksisaaja ei pitänyt kirjaa tositteista, joista toteutetut työt olisivat käyneet ilmi yksityiskohtaisesti (esim. rakentamisen hankintahinnat, korjaavien toimenpiteiden tarkastuspöytäkirja).</p> <p>Toimintatapa: lopullinen tuensaaja sisällytti tarjouskilpailumenettelyyn useita kriteerejä, jotka hyödyttivät tiettyä tarjouksentekijää, joka voitti tarjouskilpailun.</p> <p>Hankkeen toteuttamisvaiheessa lopullinen tuensaaja päätti julkisia hankintoja koskevien sääntöjen vastaisesti nostaa alkuperäisiä kustannuksia ja muuttaa sopimusehtoja ja sopimuksen määräaikoja. Toimeksisaaja ei pitänyt asiakirjoja, joilla kyseisten muutosten tarve olisi osoitettu (esim. rakentamisen hankintahinnoista), välttääkseen lopullisen tuensaajan toimeksisaajan hyväksi tekemien päätösten kyseenalaistamisen.</p>

Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: ohjeita ei ollut käytössä eikä tarkastuksia tehty sen varmentamiseksi, että lopullinen tuensaaja noudattaisi julkisia hankintoja koskevia sääntöjä.</p> <p>Hankkeissa, jotka on toteutettava julkisten tarjouskilpailujen kautta, ei tehty riskianalyysejä eikä käytetty riski-indikaattoreita.</p>
Varoitusmerkit	<p>Sopimusehtoja muutettiin.</p> <p>Toimeksisaajaksi valitulla yrityksellä oli mahdollisuus vaikuttaa lopullisen tuensaajan päätöksentekoprosessiin.</p> <p>Toimeksisaajan toteuttamia töitä ei kirjattu tai kirjattiin vain osittain, vaikka töiden kirjaaminen on pakollista.</p> <p>Toimeksisaajan kirjanpito ei ollut asianmukaista.</p>

PE	142
Ala	EAKR
OK	2000–2006
Sääntöjen- vastaisuus- luokka	Julkisia hankintoja koskevien sääntöjen rikkominen
IMS- raportointi	Ei käytössä
Sääntöjen- vastaisuus- koodi	614
Vaara	Punainen
Petosmallin kuvaus	<p>Hallintoviranomainen käytti teknisille tukitoimenpiteille tarkoitettuja varoja ja teki sopimuksia tietoteknisistä palveluista suoraan tietyn yksityisyrittäjän kanssa järjestämättä tarjouskilpailua, mikä oli julkisia hankintoja koskevan EU:n ja kansallisen lainsäädännön vastaista.</p> <p>Hallintoviranomainen toimi talouden toimijana (lopullisena tuensaajana) tapauksissa, joissa se käytti tekniselle tuelle tarkoitettuja varoja. Tämän vuoksi tällä alalla lopullista tuensaajaa koskevia pakollisia sääntöjä on</p>

	<p>sovellettava myös hallintoviranomaiseen. Hallintoviranomaisen huono hallinto saattoi johtaa asetuksen (EY) N:o 2988/95 1 artiklan 2 kohdassa ja asetuksen (EY) N:o 1828/2006 28 artiklassa tarkoitettuun sääntöjenvastaisuuteen.</p> <p>Toimintatapa: tietoteknisiä palveluja koskevien sopimusten tekeminen suoraan toimeksisaajan kanssa ilman tarjouskilpailua on direktiivissä 92/50/EY ja sen perusteella annetun kansallisen lainsäädännön vastaista.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: hallintoviranomaisella ei ollut käytössä julkisia hankintoja koskevia ohjeita.</p> <p>Hallintoviranomaisen henkilöstö ei saanut erityisesti julkisia hankintoja koskevaan lainsäädäntöön liittyvää koulutusta.</p> <p>Tarkastusviranomaisella ei ollut teknisiin tukitoimenpiteisiin sovellettavaa riskianalyyysjärjestelmää.</p> <p>Julkisia hankintoja koskevien sääntöjen noudattamista ei tarkastettu.</p> <p>Toimeksisaajalla oli mahdollisuus vaikuttaa hallintoviranomaisen päätöksentekoprosessiin.</p>
Varoitusmerkit	<p>Sopimustyyppi ja siihen liittyvät rahamäärät edellyttivät tarjouskilpailumenettelyn käynnistämistä.</p> <p>Palveluista maksettiin markkinahintojen keskiarvoa korkeampi hinta.</p>

PE	269
Ala	EMOTR:n ohjausosasto
OK	2000–2006
Sääntöjenvastaisuusluokka	<p>Julkisia hankintoja koskevien sääntöjen rikkominen.</p> <p>Toimea ei saatettu päätökseen.</p> <p>Kilpailusääntöjen rikkominen.</p>
Sääntöjenvastaisuuskoodi	614 – 811 – 612
IMS-raportointi	Ei käytössä

Vaara	Punainen
Petosmallin kuvaus	<p>Kastelujärjestelmän rakentamishanke annettiin lopulliselle tuensaajalle (julkiselle elimelle).</p> <p>Lopullinen tuensaaja oli jo ennen hankkeen myöntämisajankohtaa tehnyt sopimuksen hankkeen toteuttamisesta kolmannen yrityksen kanssa ilman tarjouskilpailua, mikä oli EU:n ja kansallisen lainsäädännön vastaista.</p> <p>Lisäksi lopullisen tuensaajan ja alihankkijan välisellä sopimuksella alihankkija veloitettiin ostamaan suuri osa hankinnoista tietyltä kolmannelta yritykseltä.</p> <p>Tämä kolmas yritys osti toimeksisaajan tilaamat tavarat samoilla markkinoilla toimivalta toiselta yritykseltä. Näin hankintojen kustannuksia onnistuttiin paisuttamaan.</p> <p>Hanketta ei saatettu päätökseen lopullisen tuensaajan ja toimeksisaajan välisten oikeudellisten riitojen vuoksi.</p> <p>Toimintatapa: Hallintoviranomaista painostettiin valitsemaan tietty hanke. Tämä hallintoviranomaisen ja lopullisen tuensaajan välinen ennakkosopimus kävi ilmi myös siitä, että sopimus hankkeesta tehtiin ennen kuin hallintoviranomainen teki muodollisen päätöksen tuen myöntämisestä hankkeelle.</p> <p>Tämän jälkeen lopullinen tuensaaja antoi työt toimeksisaajalle järjestämättä tarjouskilpailua. Toimeksisaajan allekirjoittaman sopimuksen mukaan tämän oli ostettava tavarat tietyltä talouden toimijalta, mistä viimeksi mainittu sai ansaitsematonta hyötyä. Kyseinen talouden toimija kuitenkin osti tavarat toiselta yritykseltä, joka toimi samoilla markkinoilla. Järjestely toimi seuraavasti: lopullinen tuensaaja velvoitti toimeksisaajan A ostamaan tavarat B:ltä, joka osti ne C:ltä (B kilpaili C:n kanssa samoilla markkinoilla).</p> <p>Sopimuksessa asetetun ehdon lopullinen vaikutus näkyi kilpailun häiritsemisenä ja hankintojen kustannusten paisuttamisena.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: lopullinen tuensaaja pystyi vaikuttamaan hallintoviranomaisen päätöksentekoprosessiin, muun muassa hankkeiden valintaan.</p> <p>Ensimmäisen tason tarkastuksissa ei havaittu EU:n kilpailusääntöjen eikä julkisia hankintoja koskevien kansallisten sääntöjen rikkomista.</p>

	Hallintoviranomaisen henkilöstöä ei koulutettu tarjouskilpailumenettelyjä varten.
Varoitusmerkit	Toimeksisaajalla ei ollut vaadittuja taloudellisia ja toiminnallisia valmiuksia. Lopullisella toimeksisaajalla ei ollut kokemusta hankkeista, jotka on toteutettava tarjouskilpailumenettelyjä noudattaen.

1.5. Toimea ei toteutettu tai saatettu päätökseen tai toteutettu sääntöjen mukaisesti

PE	143
Ala	ESR
OK	1994–1999
Sääntöjen-vastaisuus-luokka	Toimea ei saatettu päätökseen sääntöjen mukaisesti — tositteita ei esitetty
IMS-raportointi	Ei käytössä
Sääntöjen-vastaisuus-koodi	812 – 210
Vaara	Oranssi
Petosmallin kuvaus	<p>Talouden toimija esitti hallintoviranomaiselle ammatillisia koulutuskursseja koskevan hankkeen. Kun hanke oli valittu, toimija ulkoisti hankkeen toteuttamisen kolmansille yrityksille, koska sillä itsellään ei ollut riittävää infrastruktuuria ja asiantuntemusta. Säädöskehyksessä ei kuitenkaan sallittu kyseistä hankkeen siirtämistä, eikä lopullinen tuensaaja ilmoittanut asiasta hallintoviranomaiselle.</p> <p>Petoksen toteuttamista helpotti lopullisen tuensaajan tuttava, joka kuului hallintoviranomaisen valintalautakuntaan (hankkeiden valinnasta vastuussa olevaan elimeen).</p> <p>Toimintatapa: Talouden toimija esitti hankkeet hallintoviranomaiselle. Valintalautakunnan jäsenen harjoittaman painostuksen vuoksi talouden toimija sai tuen ja siitä tuli lopullinen tuensaaja. Tämän jälkeen tuensaaja siirsi hankkeiden toteuttamisen kolmansille toimeksisaajille. Lopullinen tuensaaja onnistui salaamaan asiantilan hallintoviranomaiselta, koska se antoi menoilmoituksia esittämättä laskuja tai muita vastaavia asiakirjoja. Menoihin liittyvien tositteiden esittämättä jättäminen auttoi lopullista tuensaajaa myös liioittelemaan kustannuksia.</p>
Todettu	Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: Hankintaprosessiin osallistunut henkilö harjoitti painostusta tuen myöntämiseksi tietyille talouden

haavoittuvuus	<p>toimijalle. Käytössä ei ollut ohjeita hankkeen hankintavaiheessa tehtävistä tarkastuksista, joilla varmennetaan lopullisen tuensaajan valmiudet hankkeen toteuttamiseen.</p> <p>Lopullisen tuensaajan todellisia valmiuksia hankkeen toteuttamiseksi ei tarkastettu.</p> <p>Lopullisen tuensaajan esittämien menojen maksamista koskevia sääntöjä ei noudatettu (menot hyväksyttiin lopullisen tuensaajan antamien ilmoitusten perusteella).</p>
Varoitusmerkit	<p>Ohjeita mahdollisen eturistiriidan välttämiseksi ei ollut käytössä.</p> <p>Lopullinen tuensaaja perustettiin juuri ennen hankkeen esittämistä.</p> <p>Lopullisen tuensaajan hallinnolla ei ollut kokemusta tältä ammatillisen koulutuksen erityisalalta.</p>

PE	139
Ala	ESR
OK	1994–1999
Sääntöjenvastaisuusluokka	Toimea ei toteutettu — Väärät tositteet — Tuloilmoitusta ei tehty
Sääntöjenvastaisuuskoodi	810 – 213 – 840
IMS-raportointi	Ei käytössä
Vaara	Oranssi
Petosmallin kuvaus	<p>Kaksi tuensaajaa (osakeyhtiötä), joilla oli yhteiset tilat ja yhteinen infrastruktuuri, sai tukea useisiin hankkeisiin, joissa tarkoituksena oli järjestää ammatillista koulutusta työttömien ammattitaidon parantamiseksi.</p> <p>Oppilaat eivät osallistuneet koulutukseen, vaan kolmannet yritykset (nk. vierailevat yritykset) ottivat heidät työvoimaksi tuotantoketjuun.</p>

	<p>Tällä tavoin vierailevien yritysten työvoimakustannuksista osa maksettiin EU:n tuella. Lisäksi oppilaiden tuottamat tavarat myytiin eikä voittoja ilmoitettu hankintaviranomaiselle.</p> <p>Toimintatapa: lopulliset tuensaajat esittivät välittävälle elimelle hankkeita, jotka täyttivät kaikki tarjouspyynnössä asetetut kriteerit, ja käyttivät oppilaita työvoimana kolmansien yritysten tuotantoketjussa tarjoamatta lainkaan tai hyvin vähän koulutusta.</p> <p>Tämän jälkeen lopulliset tuensaajat antoivat välittävälle elimelle väärä ilmoituksia ja väärensivät maksujen saamiseksi tositteita, joiden perusteella hankkeet oli toteutettu asianmukaisesti.</p> <p>Tarkemmin sanoen lopulliset tuensaajat väärensivät osanottajaluetteloja ja allekirjoituksia ja esittivät väärä laskuja koulutustoiminnasta, jota ei koskaan toteutettu. Vierailevien yritysten tilojen käyttö kaikkeen ”koulutustoimintaan” helpotti petoksen tekemistä.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: välittävän elimen valvontatoiminnassa (ensimmäisen tason tarkastuksissa) ei havaittu lainkaan sääntöjenvastaisuuksia.</p> <p>Hankkeiden tavoitteita ei julkaistu eikä niissä noudatettu avoimuutta.</p>
Varoitusmerkit	<p>Lopullisella tuensaajalla oli rajalliset valmiudet toteuttaa hankkeita. Koulutuskurssit toteutettiin ainoastaan kolmansien yritysten tiloissa.</p>

PE	197
Ala	EMOTR:n ohjausosasto
OK	1994–1999
Sääntöjenvastaisuusluokka	Toimea ei toteutettu — Väärät ilmoitukset
Sääntöjenvastaisuuskoodi	810 – 818
IMS-raportointi	Ei käytössä

Vaara	Keltainen
Petosmallin kuvaus	<p>Lopullinen tuensaaja sai tukea teollisen prosessinsa parantamisessa tarvittavan koneen ostamiseen.</p> <p>Hankkeen kustannukset oli tarkoitus kattaa EU:n, kansallisilla ja yksityisillä rahoitusosuuksilla. Tämän vuoksi lopullisen tuensaajan oli maksettava osa investoinnista.</p> <p>Lopullisella tuensaajalla ei kuitenkaan ollut varoja oman osuutensa kattamiseksi yhteisrahoitetussa hankkeessa.</p> <p>Tämän vuoksi lopullinen tuensaaja salasi taloudelliset vaikeutensa hallintoviranomaiselta ja kattoi osuutensa koneen toimittajalle osoitetuilla väärennetyillä sekeillä.</p> <p>Koneen toimittaja vei asian tuomioistuimen käsiteltäväksi, jotta lopulliselle tuensaajalle myyty kone takavarikoitaisiin. Kone takavarikoitiinkin, minkä vuoksi hankkeen tavoitetta ei saavutettu.</p> <p>Toimintatapa: lopullinen tuensaaja esitti väärän ilmoituksen hallintoviranomaiselle osoittaakseen keinotekoisesti, että sillä oli taloudelliset valmiudet maksaa yksityinen rahoitusosuutensa.</p> <p>Petos havaittiin, koska lopullisen tuensaajan tavarantoimittaja käynnisti oikeustoimen, koska se ei ollut saanut maksua koneen toimittamisesta.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä</p> <p>Hallintoviranomainen ei tarkastanut myöntämismuutoksissa lopullisen tuensaajan taloudellisia valmiuksia.</p>
Varoitusmerkit	Lopullisella tuensaajalla oli taloudellisia vaikeuksia.

FP	196
Ala	ESR
OK	2000–2006
Sääntöjenvastaisuus-	Toimea ei toteutettu sääntöjen mukaisesti — Tukeen

luokka	oikeuttamattomat menot.
Sääntöjenvastaisuuskoodi	812 - 325
IMS-raportointi	Ei käytössä
Vaara	Punainen
Petosmallin kuvaus	<p>Hallintoviranomainen siirsi toimenpideohjelmien hallinnoinnin välittävälle elimelle (yksityisyrittäjälle).</p> <p>Kyseinen yksityisyrittäjä (välittävä elin) päätyi likvidaatioon ohjelmien toteuttamisen jälkeen. Hallintoviranomainen maksoi perusteettomasti teknisen tukitoimenpiteen perusteella osuuden välittävän elimen henkilöstön eläkerahaston vajeesta ja vuokratukustannuksista. Osuus vastasi teknisen tukitoimenpiteen yhteisrahoitusosuutta (45 prosenttia).</p> <p>Toimintatapa: hallintoviranomainen käytti teknisen tukitoimenpiteen rahoitusvaroja muuhun kuin asetuksen (EY) N:o 1260/99 23 artiklassa säädettyyn tarkoitukseen ja selvästi kansallisten sääntöjen vastaisesti, sillä kyseisissä säännöissä nimenomaisesti suljettiin välittävän elimen likvidaatiokustannukset pois tukikelpoisten kustannusten piiristä.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: hallintoviranomainen käytti teknisen tukitoimenpiteen lopullisen tuensaajan ominaisuudessa väärin osaa kyseisistä varoista.</p> <p>Hallintoviranomaisen henkilöstöllä ei ollut käytössä teknisen tukitoimenpiteen soveltamisalaa ja oikeaa käyttöä koskevia ohjeita.</p> <p>Tarkastusviranomainen ei havainnut tätä koko ohjelmaan vaikuttavaa vakavaa sääntöjenvastaisuutta.</p> <p>Todentamisviranomainen todensi tukeen oikeuttamattomat kustannukset.</p>
Varoitusmerkit	<p>Välittävä elin joutui likvidaatioon.</p> <p>Välittävä elin haki hallintoviranomaiselta korvauksia likvidaatiokustannuksiin.</p>

PE	194
Ala	EAKR
OK	1994–1999
Sääntöjenvastaisuusluokka	Toimea ei toteutettu — Väärät ilmoitukset
Sääntöjenvastaisuuskoodi	818 - 810
IMS-raportointi	Ei käytössä
Vaara	Oranssi
Petosmallin kuvaus	<p>Lopulliselle tuensaajalle (julkiselle elimelle) myönnettiin uuden tietojärjestelmän toteuttamishanke.</p> <p>Tämän jälkeen hankkeen toteutuksesta tehtiin sopimus sellaisen yksityisyrittäjän (toimeksisaajan) kanssa, jonka toimintaa lopullisen tuensaajan nimittämä valvonta- ja vastaanottokomitean oli valvottava.</p> <p>OLAFin tutkimuksissa korostettiin sitä, että vain pieni osa koko hankkeesta oli lopulta toimintakunnossa.</p> <p>Suurin osa tietojärjestelmää oli ollut toimintakyvyn sen käyttöönottohetkestä alkaen.</p> <p>Lopullinen tuensaaja ei kuitenkaan kiistänyt ohjelmiston viallisuutta. Päinvastoin, se esitti hallintoviranomaiselle maksupyynnön.</p> <p>Toimintatapa: toimeksisaaja perusti hankkeen toteuttamista varten yhtiön kolmannen yrityksen kanssa.</p> <p>Toimeksisaaja ja sen yhtiökumppani pystyivät vaikuttamaan lopullisen tuensaajan valvonta- ja vastaanottokomiteaan, joka todensi, että toimeksisaajan toimittama ohjelmisto toimi moitteettomasti ja oli sopimusehtojen mukainen.</p> <p>Lopullinen tuensaaja hyväksyi tämän sääntöjenmukaisuustodistuksen, vaikka sen henkilöstö oli jo kiinnittänyt huomiota järjestelmän toimintaongelmiin, ja esitti hallintoviranomaiselle maksupyynnön.</p>

Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: järjestelmässä ei havaittu, ettei hanketta toteutettu asianmukaisesti.</p> <p>Ensimmäisen tason valvonta oli heikkoa, sillä paikalla tehtävää tarkastusta hankkeen moitteettoman toteuttamisen todentamiseksi ei tehty asianmukaisesti.</p> <p>Hallintoviranomainen ei tiennyt, että osa hankkeesta oli annettu alihankkijan toteutettavaksi.</p>
Varoitusmerkit	<p>Hankkeen toteuttaminen tai osa siitä annettiin alihankkijan tehtäväksi.</p> <p>Lopulliset käyttäjät valittivat hankesuoritteesta.</p>

PE-numero	208
Ala	ESR
OK	2000–2006
Sääntöjen-vastaisuusluokka	<p>Toimea ei toteutettu sääntöjen mukaisesti.</p> <p>Tukeen oikeuttamattomat menot</p>
Sääntöjen-vastaisuuskoodi	812 - 325
IMS-raportointi	Ei käytössä
Vaara	Punainen
Petosmallin kuvaus	<p>Rakenteellisen toimenpiteen lopulliset määrärahat kohdennettiin takautuvasti ja niillä rahoitettiin hallintoviranomaisen ilmoittamia hankkeita, koska toimenpiteen katsottiin olevan Euroopan sosiaalirahaston tavoitteiden mukainen.</p> <p>Takautuvasti rahoitetuissa hankkeissa ilmeni kuitenkin useita sääntöjenvastaisuuksia, sillä niissä rikottiin rakennerahastoja koskevien EU:n säädösten avoimuutta ja vastuullisuutta koskevia sääntöjä eivätkä ne olleet rakennerahastojen tavoitteiden mukaisia.</p>

	<p>Toimintatapa: hallintoviranomainen teki päätöksen, jonka mukaan jo toteutetut hankkeet olivat rakennerahastojen toimenpideohjelmien mukaisia, hallinnollisen päätöksen perusteella, jossa virheellisesti todettiin kyseisten hankkeiden kuuluvan rakennerahastoja koskevan EU:n ja kansallisen lainsäädännön soveltamisalaan ja täyttävään muut siinä asetetut kriteerit.</p> <p>OLAFin tutkimuksissa selvisi kuitenkin, että kaikkia hankintaprosessia, ensimmäisen tason tarkastuksia, avoimuutta ja tositteiden kirjanpitoa koskevia velvoitteita oli rikottu tai niitä ei ollut noudatettu.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: hallintoviranomainen ei vastustanut eikä kyseenalaistanut hallinnollista päätöstä, jossa tulkittiin virheellisesti rakennerahastoja koskevissa EU:n asetuksissa asetettuja sääntöjä.</p> <p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä ei ollut tehokas eikä riippumaton. Vaikka yksityisyrittäjien tarkastamisen yhteydessä ja kansallisen ministeriön tarkastusyksikössä korostettiin sääntöjenvastaisuuksia, hallintoviranomainen varmensi menot paikallisen hallituskoalition harjoittaman painostuksen alaisena.</p>
Varoitusmerkit	<p>Takautuvat hankkeet.</p> <p>Taloudellisesti taantuva alue.</p>

PE	137
Ala	EAKR
OK	2000–2006
Sääntöjenvastaisuusluokka	<p>Toimea ei toteutettu sääntöjen mukaisesti.</p> <p>Tukeen oikeuttamattomat menot.</p>
Sääntöjenvastaisuuskoodi	812 – 325
IMS-raportointi	Ei käytössä
Vaara	Oranssi

<p>Petosmallin kuvaus</p>	<p>Lopulliselle tuensaajalle (julkiselle elimelle) myönnettiin tukea tietyistä alueista muodostetun kuvan parantamiseen.</p> <p>Lopullinen tuensaaja antoi hankkeen toteuttamiseen liittyvän tapahtuman järjestämisen tehtäväksi yksityiselle yhdistykselle, joka sijaitsi EU:n ulkopuolella. Tapahtuma järjestettiin EU:n ulkopuolella.</p> <p>Tuella maksettiin paikallishallinnon edustajien matkustus- ja majoituskustannuksia, joita koitui, kun nämä osallistuivat tapahtumaan, ja toimeksisaajan pystyttämästä messukojusta aiheutuvia kustannuksia.</p> <p>Hanke myönnettiin ottamatta huomioon asetuksessa (EY) N:o 448/2004 tukikelpoisista kustannuksista annettua sääntöä nro 12, sillä hallintoviranomainen ei pyytänyt jäsenvaltiota hakemaan Euroopan komissiolta vaadittua lupaa. Lupa vaaditaan silloin, kun kyseessä on syrjäisimpiä alueita koskeva tuki.</p> <p>Lopullinen tuensaaja ei säilyttänyt laskuja eikä tarjouksia, joita se vastaanotti toimeksisaajaa valitessaan, osoittaakseen ja oikeuttaakseen hankkeen toteuttamiskustannukset.</p> <p>Toimintatapa: hallintoviranomainen myönsi hankkeen vastoin asetuksessa (EY) N:o 448/2004 säädettyjä tukikelpoisuussääntöjä.</p> <p>Lopullinen tuensaaja myös antoi omia ilmoituksiaan sen sijaan, että olisi esittänyt tositteita.</p>
<p>Todettu haavoittuvuus</p>	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: paikallishallinto vaikutti hallintoviranomaiseen.</p> <p>Hallintoviranomainen ei varmistanut asetuksessa (EY) N:o 448/2004 annetun säännön nro 12 noudattamista.</p> <p>Hallintoviranomainen hyväksyi maksun suorittamisen lopulliselle tuensaajalle ilman tositteita, joilla olisi osoitettu kaikkien lopullisen tuensaajan esittämien menojen paikkansapitävyys.</p> <p>Todentamisviranomainen ei havainnut menojen olevan tukeen oikeuttamattomia.</p> <p>EU:n ulkopuolella toteutettujen hankkeiden valvonta on hankalaa.</p>
<p>Varoitusmerkit</p>	<p>Hankkeita ei toteutettu alueella, jolla toimenpideohjelma olisi kuulunut toteuttaa.</p>

	Hankkeen toteuttamisesta tehtiin sopimus EU:n ulkopuolella sijaitsevan laitoksen kanssa.
--	--

1.6. Yhteisrahoitusjärjestelmään kohdistuvat rikkomiset

PE	196
Ala	ESR – EAKR
OK	2000–2006
Sääntöjenvastaisuusluokka	Yhteisrahoitusjärjestelmään kohdistuva rikkominen. Tukeen oikeuttamattomat menot.
Sääntöjenvastaisuuskoodi	832 – 325
IMS-raportointi	Ei käytössä
Vaara	Punainen
Petosmallin kuvaus	<p>Hallintoviranomainen siirsi toimenpideohjelmien hallinnoinnin välittävälle elimelle (yksityisyritykselle).</p> <p>Välittävän elimen maksut suoritettiin osittain teknisen tukitoimenpiteen rahoitusvaroista (EU:n osuudesta) ja osittain lopullisten tuensaajien rahoitusosuuksista (jotka kattoivat rahoituksen kansallisen osuuden).</p> <p>Lopullinen tuensaaja ei suorittanut maksuja vapaaehtoisesti.</p> <p>Tämän sääntöjenvastaisuuden johdosta rikottiin asetuksen (EY) N:o 1260/99 32 artiklan 1 kohtaa, jossa säädetään maksun suorittamisesta kokonaisuudessaan (lopullisella edunsaajalla on oikeus myönnettyyn rahoitusosuuteen kokonaisuudessaan eikä siihen saa kohdistua vähennyksiä tai pidätyksiä muuten kuin täysin vapaaehtoisina suorituksina).</p> <p>Toimintatapa: välittävä elin laskutti lopulliselta tuensaajalta ohjelman hallinnointiin liittyviä kuluja.</p> <p>Välittävä elin pyrki korostamaan lopullisen tuensaajan suorittamien maksujen vapaaehtoisuutta ja keräsi lausuntoja, joissa lopullinen</p>

	tuensaaja totesi halukkuutensa maksun suorittamiseen tuesta.
Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: Asetuksen (EY) N:o 1260/99 32 artiklan 1 kohtaa tulkittiin väärin. Valvonnan puute kävi ilmi, kun tarkastusviranomaisen ei havainnut tätä vakavaa sääntöjenvastaisuutta, joka vaikutti koko ohjelmaan.</p> <p>On hyvin todennäköistä, että lopullisen tuensaajan suorittama maksu on kirjattu hankkeen kustannukseksi. Tästä johtuen hankkeen kustannuksia paisutettiin kyseistä maksua vastaavalla määrällä.</p> <p>Lainsäädäntö: asetuksen (EY) N:o 1260/99 32 artiklan 1 kohdassa kielletään vaatimasta lopulliselta tuensaajalta pakollista maksusuoritusta, mutta siinä sallitaan täysin vapaaehtoinen suoritus.</p> <p>Tämän vuoksi nykyiseen lainsäädäntöön sisältyy riski siitä, että pakollinen maksusuoritus esitetään vapaaehtoisena suorituksena.</p>
Varoitusmerkit	Laskuissa esitettiin hallinnointipalkkiomaksuja ja osakkuuksia.

PE	274
Ala	EAKR
OK	2000–2006
Sääntöjenvastaisuusluokka	Yhteisrahoitusjärjestelmään kohdistuva rikkominen. Julkisia hankintoja koskevien sääntöjen rikkominen.
Sääntöjenvastaisuuskoodi	832 – 614
IMS-raportointi	Ei käytössä
Vaara	Oranssi

<p>Petosmallin kuvaus</p>	<p>Lopullinen tuensaja allekirjoitti toimeksisaajansa kanssa kaksi eri sopimusta, jotka koskivat saman hankkeen toteuttamista. Ensimmäinen sopimus toimitettiin hallintoviranomaiselle, ja se täytti kaikki tarjouspyynnössä asetetut ehdot. Toista sopimusta (jonka loppusumma oli ensimmäisessä sopimuksessa esitettyä pienempi ja johon sisältyi vähemmän työtä kuin ensimmäiseen) ei toimitettu hallintoviranomaiselle, vaan sitä säilyttivät lopullinen tuensaja ja toimeksisaaja. Tutkimuksissa korostettiin sitä, että alemman loppusumman sisältävä sopimus vastasi määrältään lähes kokonaan EAKR:n ja kansallista rahoitusosuutta ja että toteutetut työt vastasivat kyseisen sopimuksen mutta eivät hallintoviranomaiselle toimitetun sopimuksen ehtoja.</p> <p>Alhaisemman määrän sisältävä sopimus ei tietenkään täyttänyt tarjouskilpailumenettelyn vaatimuksia, minkä vuoksi sitä ei olisi koskaan valittu, jos se olisi toimitettu sellaisenaan.</p> <p>Toimintatapa: lopulliselle tuensajalle myönnettiin tukea hankkeen toteuttamista varten, ja hankkeen loppusummaksi oli ilmoitettu X.</p> <p>EU:n ja kansallinen osuus oli 70 prosenttia X:stä.</p> <p>Tämän jälkeen lopullinen tuensaja käynnisti tarjouskilpailun, jonka X-määrän sisältänyt tarjous voitti.</p> <p>Tarjouskilpailun voittanut tarjouksentekijä (toimeksisaaja) allekirjoitti (väärän) sopimuksen lopullisen tuensajan kanssa X:n arvosta. Tämä sopimus täytti tarjouskilpailumenettelyssä asetetut ehdot. Samaan aikaan tarjouksentekijä allekirjoitti saman toimeksisaajan (todellisen toimeksisaajan) kanssa toisen sopimuksen, jonka arvo oli 70 prosenttia X:stä ja joka ei täyttänyt kyseisiä ehtoja materiaalin laadun ja infrastruktuurin ulottuvuuden suhteen.</p> <p>Lopullinen tuensaja toimitti välittävälle elimelle hankkeen toteuttamisesta väärän sopimuksen, jonka arvo oli X, ja salasi todellisen sopimuksen, jonka se oli tehnyt varsinaisen toimeksisaajan kanssa ja jonka arvo oli lähes sama kuin EAKR:n ja kansallinen rahoitusosuus (70 prosenttia X:stä).</p> <p>Tästä seurasi, että hanke kokonaisuudessaan maksettiin EU:n ja kansallisilla rahoituksella ja että tarjouskilpailumenettelyn tuloksia vääristeltiin.</p>
<p>Todettu haavoittuvuus</p>	<p>Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä: käytettävissä ei ollut ohjeita siitä, mitä asiakirjoja tarvittiin, jotta voitaisiin tarkastaa lopullisen tuensajan taloudelliset valmiudet suorittaa osuutensa hankkeesta.</p>

	<p>Ensimmäisen tason tarkastukset olivat heikkoja, sillä hallintoviranomainen ei tarkastanut, noudatettiinko töissä lopullisen tuensaajan esittämiä ehtoja ja eritelmiä.</p> <p>Asianmukaisia toimenpiteitä ei toteutettu sääntöjenvastaisten määrien takaisin perimiseksi, ennen kuin OLAFin tutkimukset saatettiin päätökseen, vaikka hallinnointijärjestelmässä oli havaittu kyseiset sääntöjenvastaisuudet jo ennen OLAFin havaintoja.</p> <p>Hallintoviranomainen ja tarkastusviranomainen eivät olleet yhteydessä toisiinsa, kun sääntöjenvastaisuuksia epäiltiin.</p>
Varoitusmerkit	Lopullisella tuensaajalla oli rajalliset taloudelliset valmiudet.

PE	275
Ala	KOR
OK	2000–2006
Sääntöjenvastaisuusluokka	Yhteisrahoitusjärjestelmään kohdistunut rikkominen – Väärät tositteet
Sääntöjenvastaisuuskoodi	832 – 325
IMS-raportointi	Ei käytössä
Vaara	Oranssi
Petosmallin kuvaus	<p>Lopullinen tuensaaja sai tukea hankkeen toteuttamista varten. Tuen saamiseksi lopulliselta tuensaajalta edellytettiin taloudellisia valmiuksia maksaa osuutensa yhteisrahoitettavan hankkeen kustannuksista (yksityinen osuus).</p> <p>Lopullinen tuensaaja ilmoitti hallintoviranomaiselle, että sillä oli taloudelliset valmiudet, mikä ei pitänyt paikkaansa.</p> <p>Hankkeen toteuttamisvaiheessa lopullinen tuensaaja ilmoitti hallintoviranomaiselle vääriä kustannuksia, joiden määrä kattoi yhteisrahoituksen yksityisen osuuden.</p> <p>Toimintatapa: lopullinen tuensaaja esitti hankkeen, jonka arvo oli suurempi, kuin mitä hankkeen toteuttamiseksi todellisuudessa</p>

	<p>tarvittiin.</p> <p>Tämän jälkeen lopullinen tuensaaja siirsi osan hankkeen toteuttamistöistä kolmannelle yritykselle, joka oli sijoittautunut EU:n ulkopuolelle (toimeksisaaja).</p> <p>Toimeksisaaja maksoi yritykselle A (lopullisen tuensaajan omistaja) väärään palvelusopimukseen perustuvan yhteisrahoitushankkeen yksityistä osuutta vastaavan määrän.</p> <p>Tämän operaation tuloksena lopullinen tuensaaja sai yhteisrahoitussääntöjen vastaisesti takaisin yhteisrahoitetun hankkeen yksityistä osuutta vastaavan määrän.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Hallinnointi- ja valvontaviranomainen: ei ollut hallinnollisia ohjeita, joiden mukaan hallintoviranomainen olisi ollut velvoitettu tutkimaan lopullisen tuensaajan taloudelliset valmiudet hankkeen toteuttamista varten.</p> <p>Hallintoviranomainen ei havainnut hankkeen kustannusten paisuttamista.</p> <p>Kansalliset viranomaiset laiminlöivät asetuksessa (EY) N:o 1681/94 säädetyn sääntöjenvastaisuudesta ilmoittamisen.</p>
Varoitusmerkit	<p>Lopullisella tuensaajalla oli vaikea taloudellinen tilanne.</p> <p>Lasku esitettiin EU:n ulkopuolelle sijoittautuneiden yritysten toimittamista palveluista ja tavaroista, jotka olisi helposti voitu hankkia myös paikallisilta tavarantoimittajilta.</p>

PE	285
Ala	ESR
OK	2000–2006
Sääntöjenvastaisuusluokka	Yhteisrahoitusjärjestelmään kohdistuva rikkominen — Väärennetyt tositteet
Sääntöjenvastaisuuskoodi	832 – 213
IMS-raportointi	Ei käytössä

Vaara	Oranssi
Petosmallin kuvaus	<p>Lopullinen tuensaaja toteutti useita ammatillisia koulutuskursseja, joihin se sai tukea saman jäsenvaltion eri hallintoviranomaisilta.</p> <p>Lopullinen tuensaaja esitti hallintoviranomaiselle henkilöstömenojen korvaushakemuksia todellisuudessa koituneita kuluja suuremmalta määrältä.</p> <p>Lopullisen tuensaajan tilintarkastaja vahvisti paisutetut henkilöstökulut.</p> <p>Toimintatapa: lopullinen tuensaaja käytti kahta eri menetelmää henkilöstökulujen paisuttamiseksi saadakseen yksityisen rahoitusosuuden katetuksi:</p> <p>a) Lopullinen tuensaaja ilmoitti hallintoviranomaiselle henkilöstökuluina väärän (ja paisutetun) tuntipalkan. Todellisuudessa palkkakulut vero- ja sosiaalimaksuineen ja hallintomenoineen kultakin työntekijältä muodostivat puolet ilmoitetuista kuluista.</p> <p>b) Lopullinen tuensaaja ilmoitti hallintoviranomaiselle liioitellun määrän työtunteja.</p>
Todettu haavoittuvuus	<p>Tarkastusjärjestelmä: muita saman lopullisen tuensaajan toteuttamia vastaavia hankkeita ei tarkastettu, vaikka yhden hankkeen tarkastuksessa oli käynyt ilmi vakavia sääntöjenvastaisuuksia.</p> <p>Hallintoviranomainen ei ensimmäisen tason tarkastuksia tehdessään tarkastanut henkilöstön palkkalistoja ja/tai työsopimuksia, vaan tyytyi hyväksymään lopullisen tuensaajan sisäisen tilintarkastajan antaman todistuksen menoista.</p>
Varoitusmerkit	<p>Lopullisella tuensaajalla oli vaikea taloudellinen tilanne, mikä lisäsi halua tai tarvetta tehdä petos.</p> <p>Yhden ainoan tapahtuman osalle kirjattiin enemmän kuin puolet hankkeen kokonaiskustannuksista.</p> <p>Todistuksen menoista antoi lopullisen tuensaajan työntekijä tai toimeksisaaja.</p>

---

¹ EYVL L 136, 31.5.1999, s. 20–22.

² Tätä tarkoitusta varten päätöksen 1999/352/EY 2 artiklan 2 kohdan mukaan viraston tehtävänä on valmistella komission aloitteita lainsäädännöksi ja määräyksiksi, ja 2 artiklan 5 kohdan c alakohdan mukaan viraston tehtävänä on antaa erityisesti koulutuksen alalla teknistä tukea muille toimielimille ja elimille sekä toimivaltaisille kansallisille viranomaisille.

³ KOM(2007) 806 lopullinen.

⁴ EAKR:n, koheesiorahaston ja ESR:n yhteinen petostentorjuntastrategia, kohta 5.4.: *Yleisten petostapausten kokoelma*, jota levitetään tiedonsaantitarpeen perusteella.

⁵ OLAF tukee koulutustapahtumia välittääkseen tietoa toimivallastaan ja antaakseen ohjeita petosmalleista, suuntauksista, uhkista, riski-indikaattoreista ja menetelmistä.

⁶ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 1605/2002, EYVL L 248, 16.5.2002, s.64.

⁷ Samat säännökset sisältyvät alakohtaiseen lainsäädäntöön: ohjelmointikaudella 1994–1999 rakennerahastoja koskevan neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4253/88, sellaisena kuin se on kodifioituna asetuksella (ETY) N:o 2082/93, 23 artiklan 1 kohta, ohjelmointikaudella 2000–2006 rakennerahastoja koskevista yleisistä säännöksistä 21 päivänä kesäkuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1260/1999 38 artiklan 1 kohta ja ohjelmointikaudella 2007–2013 Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa ja koheesiorahastoa koskevista yleisistä säännöksistä 11 päivänä heinäkuuta 2006 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 70 artikla, EUVL L 210, 31.7.2006.

⁸ Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella tehdyssä yleissopimuksessa Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta **'petos'** määritellään menojen osalta tahalliseksi toimeksi tai laiminlyönniksi, joka koskee:

– väärrien, virheellisten tai puutteellisten ilmoitusten tai asiakirjojen käyttämistä tai esittämistä, josta seuraa, että Euroopan [unionin] yleiseen talousarvioon tai Euroopan [unionin] hoidossa oleviin tai sen puolesta hoidettuihin budjetteihin sisältyviä varoja nostetaan tai pidätetään oikeudettomasti;

– erityistä velvoitetta rikkoen tapahtuvaa tietojen ilmoittamatta jättämistä, jolla on sama seuraus kuin edellä;

– tällaista varojen väärinkäyttöä muihin tarkoituksiin kuin niihin, joihin ne on alun perin myönnetty.

⁹ *Lahjuksen ottaminen*

Tässä yleissopimuksessa tarkoitetaan lahjuksen ottamisella virkamiehen tahallista tekoa, jolla hän vaatii tai ottaa vastaan suoraan tai kolmannen välityksellä mitä tahansa etuja itselleen tai kolmannelle tai hyväksyy lupauksen sellaisista eduista korvaukseksi siitä, että hän toimii virkavelvollisuksiensa vastaisesti tai jättää virkavelvollisuksiensa vastaisesti toimimatta virkatehtävissään tai virkatehtävien hoitamiseen liittyviä tehtäviä hoitaessaan.

Lahjuksen antaminen

Tässä yleissopimuksessa tarkoitetaan lahjuksen antamisella tahallista tekoa, jolla luvataan tai annetaan suoraan taikka kolmannen välityksellä virkamiehelle itselleen tai kolmannelle minkä tahansa laatuinen etu siitä, että hän toimii virkavelvollisuksiensa vastaisesti tai jättää virkavelvollisuksiensa vastaisesti toimimasta virkatehtävissään tai virkatehtävien hoitamiseen liittyviä tehtäviä suorittaessaan.

¹⁰ Tämä päätelmä perustuu OLAFin operatiivisesta ja tiedustelutoiminnasta tehtyyn analyysiin.

¹¹ Asetus (EY) N:o 1681/94, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 2035/2005, ja asetus (EY) N:o 1831/94, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 2168/2005, ohjelmointikausia 1994–1999 ja 2000–2006 varten ja komission asetuksen (EY) N:o 1828/2006, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 846/2009, 27–36 artikla ohjelmointikautta 2007–2013 varten.

---

¹² Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun neuvoston asetuksen (EY, EURATOM) N:o 2988/95 1 artiklan 2 kohdassa (EYVL L 312, 23.12.1995, s.1) määritellään 'vääriinkäytös' (käönt. huom. englannin sana "irregularity" käännetään nykyisin sanalla "sääntöjenvastaisuus") seuraavasti:

"jokainen [unionin] oikeuden säännöksen tai määräyksen rikkominen, joka johtuu taloudellisen toimijan teosta tai laiminlyönnistä ja jonka tuloksena on tai voisi olla vahinko [unionin] yleiselle talousarviolle tai [unionin] hoidossa oleville talousarvioille, joko suoraan [unionin] puolesta kannettujen omien varojen vähenemisen tai lakkaamisen taikka perusteettoman menon takia".

Rakennerahastoja ja koheesiorahastoa varten annetaan hieman mukautettu määritelmä sääntöjenvastaisuuksista ilmoittamista koskevissa asetuksissa (12 päivänä joulukuuta 2005 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2035/2005, jolla muutetaan asetusta (EY) N:o 1681/94, 1 artikla, EUVL L 328, 15.12.2005, ja 23 päivänä joulukuuta 2005 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2168/2005, jolla muutetaan asetusta (EY) N:o 1831/94, 1 artikla, EUVL L 345, 28.12.2005). Edellä mainittujen asetusten mukaan 'epäsäännönmukaisuudella' (käönt. huom. nykyisin 'sääntöjenvastaisuudella') tarkoitetaan jokaista yhteisön oikeuden säännöksen tai määräyksen rikkomista, joka johtuu sellaisesta taloudellisen toimijan teosta tai laiminlyönnistä, josta on tai voisi olla vahinkoa yhteisön yleiselle talousarviolle perusteettoman menon vuoksi. Sama määritelmä toistetaan Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa ja koheesiorahastoa koskevista yleisistä säännöksistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 2 artiklan 7 kohdassa ohjelmointikautta 2007–2013 varten, EUVL L 371, 27.12.2006.

¹³ Asetuksessa (EY) N:o 1681/94, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 2035/2005, 'petosepäilyllä' tarkoitetaan [sääntöjenvastaisuutta], jonka johdosta kansallisella tasolla aloitetaan hallinnollinen ja/tai oikeudellinen menettely sen selvittämiseksi, onko [sääntöjenvastaisuus] tahallinen ja erityisesti, onko se petos. Vastaava määritelmä toistetaan komission asetuksen (EY) N:o 1828/2006 27 artiklan c alakohdassa.

¹⁴ IMS-järjestelmä on internetiin perustuva sovellus, joka on rakennettu sääntöjenvastaisuuksien sähköiseen raportointijärjestelmään AFISNG. Sovellus tarjoaa kansallisen tai alueellisen tason valtuutetuille toimijoille turvallisen mutta samalla helpon ja joustavan pääsyn järjestelmään ja sopii myös niiden jäsenvaltioiden tarpeisiin, joiden hallinto on erittäin hajautettua. OLAF on kehittänyt tämän järjestelmän, jotta jäsenvaltiot voisivat täyttää velvollisuutensa ilmoittaa sääntöjenvastaisuuksista ja petosepäilyistä, joita ne ovat havainneet rahastojen käyttöä koskevissa tarkastuksissaan.

¹⁵ Sääntöjenvastaisuuksia, jotka on havaittu ennen asetuksen (EY) N:o 1681/94 voimaantuloa, ei ilmoiteta.

¹⁶ Vrt. tilastoliite EU:n taloudellisten etujen suojaamista koskevassa vuosikertomuksessa 2009.

¹⁷ Luettelo arvoista, joita on käytetty CMS:n petostentorjuntamoduulissa sääntöjenvastaisuuksien ja haavoittuvuuksien luokitteluun, esitetään liitteessä.

¹⁸ Ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä voivat olla maksujen keskeyttäminen, EU:n yhteisrahoittaman hankkeen peruuttaminen, riskin kattaminen pankkitakuulla tai petostentorjuntalausekkeiden sisällyttäminen tuensaajien kanssa tehtäviin tukisopimuksiin.